

גַּל עֵינַי וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מְתוֹרָתְךָ

נִפְלְאוֹת

שיעורי תורה והתוועדויות חסידיות
מהרב יצחק גינזבורג שליט"א

המחנך עוסק בתיקון הלב, ובעצם הפעולה שלו היא המשכה
מהשכל אל הלב — שמה שלומדים לא ישאר רק בשכל, אלא יאיה,
יעורר וילהיב את הלב. המדריך הוא מורה דרך באופן מעשי,
מגיע להנהגה בפועל — התפקיד שלו הוא להמשיך חיות
מהלב אל המעשה, שהמעשים לא יהיו "מְצוֹת אֲנָשִׁים מְלַמְּדָה"
אלא מתוך חיות פנימית.

[מתוך השיעור 'אימון, חינוך והדרכה']

עקב תשפ"ה

הגליון מוקדש לזכות החתן והכלה **ישבעם ותכלת ייהועדן** שי' **גנוט** לרגל בואם בברית הנישואין -
אור לטו"ב **מנחם-אב תשפ"ה**. שיהיה בנין עדי-עד

26 הסיפור החסידי

תזהרו מהצדיק הזה...
רבי אהרן מבעלז

28 מענות ותשובות

תשובות הרב לשואלים
המתקת חרדה ודכאון, אופן לימוד
נגינה וחוסר החלטיות בשידוך

29 פאצול ד'לד'ס נס הנסיונות

רזי יספר לנו למה צריך נסיונות בחיים
ומהי הדרך הנכונה להתבגר

04 יחוד הצדיק והרשע

צדיק ורשע ביחסים עם ה',
עם הזולת ובתוך עצמי
אורות התהו של הרשע
מכתירים את הצדיק

07 אימון, חינוך והדרכה

שיעור למדריכי תנועת בית דוד
רבי-מורה-מדריך-מחנך

20 "את הברית ואת החסד"

קבלת פנים לחתן וכלה
סוד שם הטוב והאיכות
שמביאים הביתה החתן והכלה

25 הניגון החסידי

ניגון מספר 555
מחדש כסלו תשפ"ד

העלון מופק ע"י עמותת

אוהבים להיות יהודים.

לקבלת השיעורים במייל

ולהצטרפות לצוות המפיצים:

itiel@pnimi.org.il

עריכה: אביב מויאל

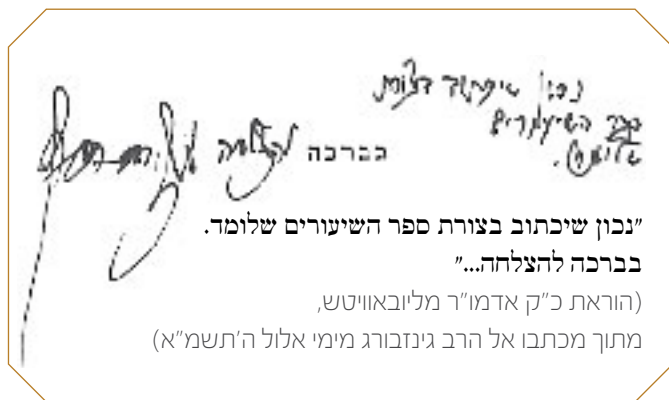
עיצוב: דעה אביחיל

מערכת: הרב יוסף פלאי,

בעד יעקבי ואיתיאל גלעדי

עריכת מקורות: ישראל כץ, מנחם-

זאב וינגורט, יוחאי אלימלך רווח

הקדמת המערכת

השבוע בגליון שלשה שיעורים: ציוץ מורחב של הרב ברשת X על יחוד הצדיק והרשע, שיעור למדריכי בית דוד וקבלת פנים לחתן וכלה.

השיעור הראשון – **יחוד הצדיק והרשע** – 'ציוץ' של הרב, כמנהג שהתחיל בשבוע שעבר, הוא התבוננות מרתקת על השילוב ההכרחי בין הצדיק והרשע, ביחסים בין ה' והאדם, בין האדם לזולתו ובתוך האדם עצמו. קצר, קולע ומעורר מחשבה.

השיעור השני – **אימון, חינוך והדרכה** – הוא 'סמינר הדרכה' חסידי למדריכים בתנועת הנוער של הרב, 'בית דוד'. השיעור נע בצורה מעוררת השתאות בין השכלות גבוהות ועמוקות להדרכות ותשובות לשאלות שעולות מהשטח. אם השיעור מעורר בכם קנאה, על חינוך חסידי שעוד לא זכיתם לו, יש עצה פשוטה – **להצטרף לפעילות!**

השיעור השלישי – **את הברית ואת החסד** – הוא התוועדות קבלת פנים מחתונה משמחת שהיתה השבוע בין בנו של ידידנו האהוב הרב משה גנוט, ראש מחלקת אנגלית בגלעיני והעורך של גליון Wonders, לבת של תלמידים יקרים נוספים, משפחת מדיג. השיעור עוסק בשם הסודי אהוה, שם הטוב, בהופעות שלו בתחלת התורה ובפרשיות ואתחנן ועקב, ובלימוד מהדברים לקשר בין חתן וכלה. מזל טוב!

כמו תמיד אתם מוזמנים לאתר הקהילתי שלנו להתעדכן במה קרה, מה קורה ומה יקרה – derechaim.info

שבת שלום ומבורך,
המערכת

סדר הלימוד לשבוע פרשת ראה הבעל"ט:
נ"ך יומי – ישעיה פרקים יג"ט; משנה – שבועות פרק ה.

יחוד הצדיק והרשע

קיצור מהלך השיעור

העולם נברא כך שיש בו 'זוגיות' בין צדיק ורשע, שבאה לידי ביטוי בדרכים שונות: **ביחסים עם ה'**, אדם צריך להכיר שהוא הרשע וה' הוא הצדיק, וממילא לעסוק **במחשבות על ה' במקום על עצמו**. ביחס לזולת, בכל מפגש מתקבלת **תמונת-מציאות שלמה** דווקא כאשר אחד בתפקיד הצדיק ואחד בתפקיד הרשע. **בתוך האדם** עצמו, יסוד הבחירה הוא תנועה בין צדיק לרשע ועבודת התשובה של כל אחד היא **לחשוף בתוכו גם את הנקודה ההפכית**. "רשע מכתיר את הצדיק" ודווקא **בכח הרשע**, עם האורות דתהו שלו, **להפוך את הצדיק למלך** ולהביא את הגאולה. השיעור הזה הוא בעצם 'ציוץ' של הרב ברשת X, שמוכא כאן כלשונו בצירוף מ"מ ומעט הערות (מדור חדש שהתחיל בשבוע שעבר).

צדיק ורשע בכל מפגש

"אשרי אדם לא יחשב הוי' לו עון ואין ברוחו רמיה"^א. מתי ה' לא חושב לי עון? כאשר "אין ברוחי רמיה" – כאשר אינני מרמה את עצמי לחשוב שאני צדיק. על אותו רמאי, הצדיק בעיניו, נאמר "אין אני והוא יכולים לדור בכפיפה אחת"^ב – או שה' כאן או שאני ה'צדיק' כאן, או שה' הוא הצדיק

ואני הרשע^ג או להיפך ח"ו.

בכל מפגש של שנים צריך שאחד יהיה צדיק והשני רשע, אחד אור והשני כלי (חשך), אחד משפיע והשני מקבל (ולא תמיד הצדיק הוא המשפיע והרשע המקבל, יכול להיות הפוך, "אחליפו דוכתייהו"). אי אפשר ששני צדיקים יתיחדו יחד להיות אחד, שיתקיים בהם "והיו לבשר אחד"^ד (והוא על דרך טענת הירח שאי אפשר לשני מלכים שישתמשו-שישמשו בכתר אחד^ה).

רשימת הרב (ציוץ) ה' מנחם-אב תשפ"ה.

א תהלים לב, ב.

ב מטבע לשון שגור בקבלה וחסידות ע"פ סוטה ה, א (בשילוב עם יבמות קיב, ב).

ג ראה שמות ט, כז: "הוי' הצדיק ואני ועמי הרשעים".

ד בראשית ב, כד.

ה חולין ס, ב.

בכל מפגש של

שנים צריך שאחד
יהיה צדיק והשני
רשע, אחד אור
והשני כלי, אחד
משפיע והשני
מקבל ולא תמיד
הצדיק הוא
המשפיע והרשע
המקבל, יכול
להיות הפוך

תמיד"ט (מתוך הידיעה הברורה
שה' הוא "נגדי", כלומר ה'אנטי'
שלי).

יסוד הבחירה – צדיק ורשע בכל אחד

"את זה לעמת זה עשה
האלהים"^{טז} – רשע לעומת צדיק
וצדיק לעומת רשע. לכל צדיק
יש רשע (בתוכו וגם מחוצה לו)
שעליו להחזיר בתשובה. באמת,
על כל אחד לעשות תשובה: על
הרשע לעשות תשובה לגלות את
נקודת הצדיק שבו ועל הצדיק לעשות תשובה
לגלות את נקודת הרשע שבו (הדברים אמורים
גם ביחס לצדיק גמור של התניא).

איוב (בעל היסורים, יסורי נפש מתוך חווית
המציאות העגומה של "צדיק ורע לו"^{יז}, אינו
מבין איך יתכן שהצדיק הוא הרשע...) אומר לה'
"רבנו של עולם בראת צדיקים בראת רשעים"^{יח},
או צדיק או רשע, לא שניהם יחד. והיא טענת
אמת כלפי ההנהגה מלמעלה, שמלמעלה "צדיק
ורשע לא קאמר"^{יט}, שמצד התהוות המציאות
מאת ה' לא יתכן צדיק ורשע גם יחד.

מה שאין כן מצד הבחירה החפשית שה' נתן
לאדם, על מנת לעובדו יתברך, כלומר לעבד את
'עור' ה' כביכול^כ, להופכו לאור^{כא} בהיר בשחקים^{כב}
(אור חדש הנולד דוקא על ידי שחיקה – שחיקת
האני של האדם).

מה שיוורד מלמעלה הוא אור־א, או צדיק כל

"הילכו שנים יחדו בלתי אם
נועדו"^י (העולה "שמע ישראל
הוי' אלהינו הוי' אחד"^{יא}). מתי
"ילכו שנים יחדו" (כאשר כל
אחד מחדד את חברו, כדברי
חז"ל^{יב} על "ברזל בברזל יחד
ואיש יחד פני רעהו"^{יג}, עד
שהופך בשר כל אחד ל"חודוין
חודוין"? רק אם "נועדו" זה
לזה, לדעת מי ביניהם הצדיק
ומי הרשע. הזוג של צדיק ורשע
הוא על דרך "שנים עדים"^{יד}, שכל
עד צריך לראות את המציאות

מנקודת מבט אחרת, גם במקום וגם בנפש –
אחד רואה מתוך עיני צדיק והשני מתוך עיני
רשע (וקשה לדעת מי נוטה ללמד זכות ומי נוטה
ללמד חוב, ודוק). דוקא אז יוצא האמת לאמתו,
איך ש"שמע ישראל הוי' אלהינו הוי' אחד", וד"ל
(ועוד, נועדו היינו הוזמנו^{יז}, סוד ענית "הנני" זה
לזה, לשון ענוה, כנודע^{יח}).

לפי הנ"ל נשכיל לעומק פירוש הבעל שם
טוב^{יט} לפסוק דנן, "אשרי אדם אשר לא יחשב
ה' לו עון" – אשרי אדם כזה שהוא מ"חושבי
שמו" יתברך, ובאותו רגע שמסיח את דעתו
מה' הדבר נחשב בעיניו לעון חמור. זהו גופא
סימן ש"אין ברוחו רמיה", שאינו מרמה את
עצמו להחשיב את עצמו צדיק, אלא ברור לו
שה' הוא הצדיק ואני הרשע. וממילא מובן שאין
לבזבז רגע לחשוב על אותו רשע (אני) אלא
שעלי לקיים בכל רגע תמיד "שויתי הוי' לנגדי

טו תהלים טז, ח.

טז קהלת ז, יד.

יז ברכות ז, א.

יח ב"ב טז, א.

יט נדה טז, ב.

כ כמבואר בחסידות – תו"א בראשית ה, ב; משפטים עו, א;
לקו"ת ויקרא ב, ד. ובכ"מ – שעבודה היא לשון עיבוד עורות.

כא ראה בראשית רבה כ, יב (שבתורתו של רבי מאיר היה
כתוב "כתנות אור" במקום "כתנות עור").

כב איוב לז, כא.

י עמוס ג, ג.

יז דברים ו, ד.

יח תענית ז, א.

ט משלי כז, יז.

י רש"י על שמות יח, ט.

יא דברים יז, ו.

יב מלבי"ם על עמוס ג, ג.

יג ראה רש"י לבראשית כב, א; לז, יג. ובכ"מ.

יד כש"ט (קה"ת) אות קסט.

על, גם במובן של על ידי^{כח}, רשעים? הרשע! שרש הרשע הוא באורות המרובים של עולם התהו, וידוע בארזי^ל שתהו היינו כתר^ט, ועל כן דוקא בכח הרשע להכתיר את הצדיק, להשפיע בו משרשו, שהאורות דתהו יומשכו בכלים דתיקון (סוד ביאת המשיח, כנודע^ל). אותו רשע המכתיר את הצדיק היינו גם הרשע החיצוני וגם, ובעיקר, הרשע שבקרב הצדיק עצמו. רק צדיק כזה שמכיר היטב ברשע שבקרבו מסוגל להפוך מלך עם כתר על ראשו (דהיינו סוד יחוד יסוד ומלכות^{לא}, סוד "הילכו שנים יחדו" הנ"ל).

"רשע מכתיר את הצדיק" ו"ת מראה.
יש מראה של שאר הנביאים, "במרָאָה אליו אתודע"^{לב} (ב־א קמוצה), "אספקלריא דלא נהרא"^{לג} – מסתכל במראה ורואה בעליל כמה שהוא רשע. ויש מרָאָה (ב־א סגולה) של משה רבינו ("ומרָאָה ולא בחידת"^{לד}), אספקלריא המאירה, שכולה "שויתי הוי' לנגדי תמיד". והם בחינת "כה" ו"זה"^{לה}. והנה מבואר בדא"ח שיש מעלה בנבואת "כה" של שאר הנביאים על נבואת "זה" של משה רבינו^{לז}. יחסית, "זה" הוא הצדיק (שבשבילו נברא העולם – "לצוות לזה"^{לו}) ואילו "כה" (כח המדמה, כינוי ליצר הרע, כנודע^{לח}) הוא הרשע. אך מבוארלו???מקושרת ששרש "זה" בחכמה ואילו שרש "כה" בכתה. והיינו כנ"ל שהרשע דוקא הוא שבכחו להכתיר את הצדיק, וד"ל.

ימיו או להיפך, אך דוקא במה שעולה מלמטה – שלשם כך ה' נתן לנו בחירה חפשית, כדי שנוכל לעלות אליו יתברך באתערותא דלתתא – יתכן גם־גם^{כב}, רגע צדיק ותיכף,

ברגע הבא, רשע (ובאמת, יתכן שיהיו שניהם באותו רגע ממש – באותו רגע ממש אני בוחר גם להיות צדיק וגם להיות רשע). הרי "שבע יפול צדיק וקם"^{כד} – הצדיק נופל להיות רשע וקם לתחיה, על ידי תשובה, לחזור לצדקתו, וביתר שאת, "מחיל אל חיל"^{כה}, מכח החלל שבאמצע^{כו}, מציאות הרשע שבו, שבין הצדיק הראשון שבו לצדיק השני שבו. רגע

הצדיק שבו הוא כאשר איננו חושב על עצמו כלל רק מקיים "שויתי הוי' לנגדי תמיד", ורגע הנפילה, הרשע, שבו הוא כאשר מסיח את דעתו מה' וחושב על עצמו.

"רשע מכתיר את הצדיק"

והנה כתיב, "רשע מכתיר את הצדיק"^{כז} – מי מכתיר את הצדיק להיות מלך על עם (צדיק

רגע הצדיק שבו

הוא כאשר איננו חושב על עצמו כלל רק מקיים "שויתי הוי' לנגדי תמיד", ורגע הנפילה, הרשע, שבו הוא כאשר מסיח את דעתו מה' וחושב על עצמו

כג נתבאר לאחריה בשיעורי רמב"ם רבים, וביניהם: אור לט' טבת תשפ"ד; כ' טבת תשפ"ד; ז' שבט תשפ"ד; מוצש"ק חיי שרה תשפ"ה; מוצאי כ"ד תמוז תשפ"ה.

כד משלי כד, טז.

כה תהלים פד, ח.

כו ראה קונטרס 'חנוך קטן' בתחלת שער היחוד והאמונה בתניא (והוא על דרך המבואר שבין "יש" ל"יש" ישנה מציאות של "אין" – ראה תניא אגה"ק ח; רסיסי לילה אות נב; תפארת שלמה מועדים, רמזי פורים עה"פ "אם מזרע היהודים"; ישמח ישראל שמיני אות קמא).

כז חבקוק א, ד.

כח ראה רש"י למלאכי ג, כד.

כט ע"ח שמ"ב פ"א.

ל שיחת כ"ח ניסן תשנ"א.

לא יחוד ה"צדיק יסוד עולם" (משלי י, כה) עם המלך (שתמיד יש בו ממד של רשע, בסוד "אשר נשיא יחטא").

לב במדבר יב, ו.

לג זהר ח"ב פכ, ב (ובכ"מ). וראה סוכה מה, ב.

לד במדבר שם פסוק ח.

לה רש"י על במדבר ל, ב (ע"פ ספרי מטות).

לו המשך תער"ב ח"ב פשמ"ט.

לז שבת ל, ב.

לח לקו"מ כה (בסופה).

שיעור

שיעור למדריכי תנועת בית דוד

אימון, חינוך והדרכה

קיצור מהלך השיעור

בשבת האחרונה זכו מדריכי **תנועת הנוער בית דוד** – המפעילה 'חבורות' בעשרות ישיבות וחוות, כ"י – לשיעור ארוך ומעמיק. **פרק א** קשר את העיון במשמעות **ההדרכה להפטר נחמו**, כשהוא בונה מהלך של גדילה המתחיל מאימון **החינוך**, ממשיך בחינוך **הילד הקטן** ומגיע להדרכה של **מי שהתחייב במצוות**. הפרק מעמיק במעלה של **"יחד"** – תחושה של מדרך וחניכים בתנועת נער – גם **ביחס ל"אחד"** (לא להבהל מהעומק של סיום הפרק, אחריו שוב התכנים מובנים יותר...). **פרק ב** מדבר על ארבע דמויות שמפתחות את כל האישיות – **רבימורה מחנך-מריך**. **פרק ג** הוא **שו"ת מרתק** עם המדריכים, שמכוון את **הפעילות בשטח הלאה וקדימה**. בסוף השיעור יש את "המעשה הוא העיקר" שנגזר ממנו – **הצטרפות לפעילות בית דוד!**

א. יעד ההדרכה

החידוש העיקרי בפרשת "ואתחנן" הוא הפסוק **"שמע ישראל"**. עשרת הדברות שמופיעים בפרשה הם **"כפלים לתושיה"**^ג, הם כבר הופיעו קודם, אבל החידוש המרכזי הוא **"שמע ישראל הוי' אלהינו הוי' אחד"**, פסוק היחוד שאומרים פעמיים בכל יום (וזו מצוה אחת במנין **תריג** – **"הוי' אלהינו הוי' – אחד"**,

וד"ל). לכן, מתבקש לחפש רמז לחידוש הזה של הפרשה גם בהפטר. ואכן, סיום ההפטר הוא פסוק שיש בו רמז מובהק של **"שמע"**, כוונה של **"שמע"** שמובאת בחסידות^ד – **"שמע" ר"ת "שאו מרום עיניכם"**^ה.

כתוב^ו שמשנה רבינו רצה לומר 'ראה ישראל',

ג לוח "היום יום" י"ט חשון (וראה אבודרהם דיני ק"ש).
ד ישעיה מ, כו.

ה לקו"ת ואתחנן ד"ה "ואתחנן" וביאורו. וכמה רמזים: **"שאו מרום עיניכם"** (אחד אותיות) עולה 793 (אחד פעמים אין, המספר של סוד העבור – "שארית החדש", מספר מגן דוד ה"זה) ויחד עם 1118 (פסוק היחוד) עולה 1911 (הוי' אחד פעמים 7 ברבוע, 21 פעמים

נרשם (מהזכרון) ע"י איטיל גלעדי. לא מוגה. שבת ואתחנן תשפ"ה – כפ"ח.

א דברים ו, ד.

ב איוב י"ג.

בשיחה שלפני

קונטרס כללי
החנוך וההדרכה
מוסבר החילוק
בין חנוך להדרכה
ושם מובא
הפתגם ש"הבעל
שם טוב הוא
ראש המחנכים
ואדמו"ר הזקן הוא
ראש המדריכים"

דרך היא

התקדמות
לקראת יעד
מוגדר. בהדרכה
צריך להגדיר יעד
מעשי, כמו מלכות
ישראל. לכן קראנו
לתנועה בית דוד
– היעד הוא דוד

אבל עם ישראל לא היה במדרגה המתאימה לכך, והוא נאלץ להסתפק ב"שמע ישראל". "שבעים פנים לתורה" ויש כמובן גם מעלה לכתחילה ב"שמע".¹ בכל אופן, כאן רואים ברמז שמתוך ה"שמע" באה הראיה: "שאו מרום עיניכם – וראו וגו'". צריך לראות "מי ברא אלה", צירוף אותיות "ברא אלהים",² כאשר שם אלהים מתחלק כאן ל"מי", הבינה (ששרשה במחשבה הקדומה דא"ק) ו"אלה", ו ברבוע, סוד ו קצוות (המדות דו"א) היוצאים מהבינה (רחם האם).

הדרכה – דרך ליעד

אם יש רמז מובהק ל"שמע" בפסוק החותם את ההפטרה, מתבקש למצוא בו רמז גם לתכלית

של הפסוק, "אחד" (האותיות הגדולות בפסוק, ע רבתי ויד רבתי, הן בסוף המלים הללו, "שמע... אחד", אותיות עד-אשמת, כנועד³). האם יש

91, משולש 6 פעמים משולש 13, אהיה פעמים הוי' אדני, סוד יבק, ג"פ 637 (יראת הוי', הוי' תורה, אחד פעמים 7 ברבוע, כנועד).

1 במדבר רבה יג, טו; זהר ח"א מז, ב; ח"ג כ, א; רטז, א; רכג, א.

2 נתבאר באריכות בספר "קול הנבואה", וש"נ. וראה גם ד"ה "כל המאריך" תש"ל (וראה בשיעור "הכהנים הלוים" – נדפס בגליון ואתחנך: נחמו השתא – במעלת השמיעה על הראיה ביחס לבית המקדש השלישי).

3 בראשית א, א. וראה ספר הליקוטים ויחי פמ"ח.

ט זהר ח"ג רלו, ב. ראה סידור עם דא"ח שער הק"ש עז, ג ובכ"מ. "עד" היינו בכח הראיה של החכמה ו"אשמח" היינו

בפסוק בכלל את האותיות ח ויד (של אחד)? אנחנו יושבים פה בשבת תחכמוני עם מדריכי תנועת בית דוד. השרש של הדרכה הוא דרך. הרבי הריי"צ כתב ופרסם את קונטרס "כללי החנוך וההדרכה" – אותיות חד של אחד רומזות לשני השרשים חנך-דרך.⁴ בשיחה שלפני קונטרס כללי החנוך וההדרכה מוסבר החילוק בין חנוך להדרכה⁵ ושם מובא הפתגם ש"הבעל שם טוב הוא ראש המחנכים ואדמו"ר הזקן הוא ראש המדריכים"⁶ (הבעל שם טוב ואדמו"ר זקן הם "שני המאורות הגדולים"⁷ שנולדו בח"י אלול, בו התפרסם הקונטרס). בדרך כלל מבינים שחנוך שייך יותר לשכל והדרכה יותר למעשה – המשכה מלמעלה למטה, אבל אפשר להסביר גם שיש כאן העלאה מלמטה למעלה (וכדלקמן עוד). כתוב שהבעל שם טוב הוא תפילין של יד ואדמו"ר הזקן הוא תפילין של ראש⁸ – זהו סדר של מעלין בקדש.

בכל אופן, הדרכה, לשון דרך, אומרת שיש יעד. חנוך הוא יותר ההתחלה ("חנוך לשון

"אם הבנים שמחה" (תהלים קיג, ט) בבינה ("אשמח" לשון עתיד, על דרך שם "אהיה" שבבינה).

1 נדפס כהוספה ב לספר השיחות ה'תש"ג. כללי החנוך וההדרכה עולה משיח בן דוד, מתאים במיוחד לתנועת בית דוד (שמדריכה וחניכה הם "חילי בית דוד", כדלקמן). כשמציירים את 16 האותיות של כללי החנוך וההדרכה כרבוע הפנות שוות טל ("הוי' אחד", ג"פ יג) והשאר עולה 385 (שכינה, פירמידה של 10, 7 פעמים 55 שהוא משולש – תופעה יחודית, שפירמידת המספר שווה לכפולת משולש המספר, ודוק). זהו זוג שהוא כפולת 13 (3 פעמים 13) וכפולת 7 (55 פעמים 7), כאשר המכפילים (3 ו 55) משלימים ל'חן, ועם 13 ו 7 עצמם עולה הכל 78 (שרש חנך ה"ל, ג"פ הוי', ו צירופי אחד). כאשר מפרקים למספרים ראשוניים (כלומר, מפרקים את 55 ל 5 ו 11) כל המספרים הראשוניים כאן – 3, 5, 7, 11, 13 – עולים 39 (טל, הוי' אחד)!

יא השרשים חנך דרך הם זוג של כפולות 13 (חנך עולה ו"פ 13, ו צירופי אחד, כנ"ל) ו 7 (דרך עולה ז"פ לב, כנגד ז מדות הלב).

יב שיחת ח"י אלול תש"ג.

יג וראה באורך תשובת השנה מאמר "חנוך והדרכה"; אמנות החנוך ח"א פרק 1.

יד סה"ש תש"ג עמ' 188; ספר המנהגים עמ' 101. ועוד.

טו ראה שיעור כ"ז תשרי תשס"ח; שיעור ב' סיון תשע"ז פ"ב.

נחמה שלמה –

“נחמה בכפלים”

– היא להגיע עד

ליעד, “עד ועד

בכלל”, לא רק

בעולם הבא אלא

גם בעולם הזה

ענינו וחיידושו של

העולם הזה הוא

“עד ועד בכלל”,

שכאן למטה

חייבים להשיג את

היעד לגמרי –

“המתחיל במצוה

אומרים לו גמור”

סוד “ונח מצא חן”^כ.

ב“ואתחנן” משה התפלל

תקטו תפלות להכנס לארץ

ישראל^כ, וה' אמר לו “רב לך אל

תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה”^{כח}

– אתה לא תכנס לארץ, אבל

“רב לך”, יש הרבה טובה, טובה

אין סופית, שצפונה לך לעולם

הבא^{כט}. בשביל מי שעובד את ה'

“שלא על מנת לקבל פרס”^ל (או

למעלה מזה – “על מנת שלא

לקבל פרס”, כמבואר בדא”ה^{לא}),

כמו משה רבינו, ההבטחה לשכר

בעולם הבא היא נחמה פורתא

בלבד. הוא עובד בשביל להגיע

ליעד בעולם הזה. הוא יודע

ש“אין המצוה נקראת אלא על

שם גומרה”^{לב} – כמו שלומדים

ממשה עצמו (ביחס ללקיחת עצמות יוסף, כמו

שרש”י מביא בפרשתנו^{לד}) – והוא רוצה להגיע

ליעד הממשי, להכניס את עם ישראל לארץ

ישראל. הוא יודע שאם הוא יכנס לארץ הכיבוש

יהיה באופן נסי ואז הוא יבנה את בית המקדש

שלא יחרב^{לה}, ולשם הוא רוצה להגיע – אבל

הוא לא זכה, וה' מנחם אותו בנחמה פורתא.

נחמה פורתא היא כאשר לא מגיעים ליעד,

“עד ולא עד בכלל”, אבל נחמה שלמה –

“נחמה בכפלים” – היא להגיע עד ליעד, “עד

התחלה”^{טז}), אבל דרך היא

התקדמות לקראת יעד מוגדר^{יז}.

בהדרכה צריך להגדיר יעד מעשי,

כמו מלכות ישראל. לכן קראנו

לתנועה בית דוד – היעד הוא

דוד (כמו שדובר לאחרונה^{יח}).

נחמה מלאה –

רק בהגעה ליעד

ההפטרה מתחילה “נחמו

נחמו”, “נחמה בכפלים”^{יט}. על מה

הנחמה בכפלים? לפעמים כתוב^כ

– וגם הרבי מביא בשיחות^{כא}

– שזו נחמה על בית המקדש

הראשון ועל בית המקדש השני,

ויש עוד הסברים^{כב}. כעת נסביר

שאם יש נחמה כפולה הכוונה

היא שהנחמה הראשונה היא –

בלשון חז”ל – “נחמה פורתא”, ורק בנחמה

השניה מגיעים לתכלית הנחמה. מה הכוונה?

נקדים שיתכן שאין עוד פרשה בתורה

שרואים בה את הקשר הברור והמובהק בין שם

הפרשה לשם ההפטרה כמו שרואים בפרשת

ואתחנן. הפרשה פותחת ב“ואתחנן”^{כג}, לשון של

חן וחנינה, האותיות העיקריות הן חן, וההפטרה

היא “נחמו נחמו” (כמו “חן חן לה”^{כד}), כשהעיקר

הוא אותן אותיות, נח (שנקרא על שם הנחמה,

“ויקרא את שמו נח לאמר זה ינחמנו וגו’”^{כה}),

טז רש”י דברים כ, ה.

יז אותיות ג ו כ מתחלפות באותיות החך (שמן החכמה)

וממילא יש שייכות בין דרך לגדר (וראה גם התוועדות יב”ג

תמוז השתא והשלמותיה).

יח שיעור סיום קמפיין “עץ לפרוץ” – מוצאי ו’ מנ”א

(נדפס בגליון ואתחנן:נחמו) השתא.

יט ע”פ איכ”ר א, נד.

כ יל”ש ישעיה רמז תמה.

כא שיחת ש”פ ואתחנן:נחמו תנש”א.

כב ראה דרשות מהרי”ט עקב דרוש ראשון.

כג דברים ג, כג.

כד זכריה ד, ז.

כה בראשית ה, כט (וראה בראשית רבה כה, ב שהיה ראוי

לקרא לו נחמן וברש”י עה”פ שהיה ראוי לקרא לו מנחם).

כו שם ו, ח.

כז דברים רבה יא, י.

כח דברים ג, כו.

כט ספרי פינחס קלה; ואתחנן כט (הובא ברש”י עה”פ).

ל אבות פ”א מ”ג.

לא ראה שנוי נוסחאות ותו”ט שם.

לב ע”פ תנחומא עקב ו.

לג ח, א.

לד ראה מגלה עמוקות ויקרא פירושי א’ זעירא אופן עה;

מגלה עמוקות רנ”ב אופנים אופן כ (ע”פ תנחומא ואתחנן

ו).

ועד בכלל" (בבחינת "בטחו בהוי' עדי עד" לה), לא רק בעולם הבא אלא גם בעולם הזה (מהות העולם הבא היא לעתיד לבא, "עד ולא עד בכלל", ואילו ענינו וחידושו של העולם הזה הוא "עד ועד בכלל", שכאן למטה חייבים להשיג את היעד לגמרי – "המתחיל במצוה אומרים לו גמור" לו).^ל

אימון, חינוך, הדרכה

יש בהדרכה גם הרבה דגש על "עבודה בכח עצמו", מראים מהי הדרך, מהו היעד, אבל המודרך צריך לעשות את העבודה בעצמו

אם אומרים שהחידוש של "אחד" הן חנוך והדרכה, מהי האחד של "אחד"? חנוך מתחיל בגיל יותר צעיר מהדרכה. חנוך הוא מהגיל הרך, שמחנכים ילד לתורה ולדרך ארץ – "דרך ארץ קדמה לתורה" לו – מהכח של המחנך. בשביל הדרכה צריך להיות לפחות בגיל מצוות. יש בהדרכה גם הרבה דגש על "עבודה בכח עצמו" לו, יסוד של אדמו"ר הזקן, "ראש כל המדריכים". מראים מהי הדרך, מהו היעד, אבל המודרך צריך לעשות את העבודה בעצמו. גם בחנוך אפשר לדבר על עבודה בכח עצמו, אבל בפועל העבודה באה מהכח של המחנך.

מה יש עוד לפני כן? אימון, "ויהי אמן את הדסה" לו, "ותהי לו לאמנת" מ. האומנת מניקה את הילד – שייך לגיל היניקה שלפני גיל חנוך (היניקה היא בשנתיים הראשונות לחיי

לה' ישעיה כו, ד. כל הפסוק – "בטחו בהוי' עדי עד כי ביה הוי' צור עולמים" – עולה ביאת המשיח, כנודע (ראה סוד ה' ליראיו שכ"ג).

לו ע"פ ירושלמי פסחים פ"ה ה"ה; ר"ה פ"א ה"ח.

לו יוקרא רבה ט, ג; תנא דבי אליהו רבה פ"א.

לח לוח "היום יום" כ"ט מנחם אב. ובכ"מ בדא"ח.

לט אסתר ב, ד.

מ רות ד, טז.

התינוק^{מא}, וחינוך למצוות מתחיל מהתספורת בגיל שלש^{מב}. אדמו"ר הזקן אומר בתניא^{מג} שאמונה היא גם מלשון להתאמן – צריך לאמן את כח האמונה (הכולל גם קבלת עול מלכות שמים^{מד}). את האמונה משרישים בילד עוד לפני גיל חנוך (בשירי ערש, תוך כדי הנקה), מאמנים את האמונה שלו. השרשת האמונה גורמת למצב קבוע של "כאשר היתה באמנה אתו"מה – על ידי האימון של האומנת, תוך חווית הנאמנות של האם לבנה, משרישים את מדת הנאמנות בלב התינוק. אפשר לומר שאמון שייך לקטנות א'. חנוך הוא כבר סוג של גדלות, גדלות א', אבל הדרכה היא, יחסית, כבר גדלות ב'. כמובן, הכל לפי ערכין.

יחד ואחד

נחזור לפסוק "שאו מרום עיניכם וגו'": כמה פעמים מופיעה האות ח בפסוק? אחת, במלה "כח".

כמה פעמים מופיעה האות ד? גם אחת, במלה "נעדר" (יש משהו נאדר וגם נהדר, כנראה, בתוך ה"נעדר" מ), האות השניה מסוף הפסוק. האות האחרונה היא ו – צריך לא להחליף בין היד והיד, לא להתבלבל בין "אחד" ו"אחר" מד. בכל זאת, למי שיש 'חוש' ב"אחר"? ליוסף הצדיק, "סוף הוי' לי בן אחר"מח, הוא יכול לקחת את ה"אחר" ולהפוך אותו ל"בן"מט.

מא כתובות ס, א.

מב ראה שלחן מנחם ח"ה עמ' כז.

מג תניא פמ"ב.

מד עיי"ש בתניא.

מה אסתר ב, כ. וראה תניא פכ"ד (ובכ"מ בדא"ח) שזהו תיאור לכל נשמה בירידתה לעולם.

מו והוא סוד המלך הדר, ראשית התיקון, שבתחלה נדמה שהוא נעדר (לא מצוי), אבל בסוף הוא מופיע ואז ברור לכל שהוא "לא נעדר" אלא מצוי באמת, ומה שהיה נדמה כנעדר נעשה נהדר לעיני כל (וזה גופא עיקר החידוש שלו, "ושם אשתו מהיטבאל", ודוק).

מז ראה בעל הטורים שם ומנחת שי על שמות לך, יד. וראה תקו"ז כא (נח, א).

מח בראשית ל, כד.

מט אה"ת יוצא ח"ו תתשכג, א. בן עולה ד"פ אחד (אחד

קודם כל, צריך להיות יחס טוב בין אנשים – אנחנו שני אנשים שונים, עם ראש שונה, אבל צריך לבנות בינינו יחס מתקוק.

שני אנשים שונים, עם ראש שונה, אבל צריך לבנות בינינו יחס מתקוק. מדרגה יותר גבוהה היא יחד. אחר כך עולים לאחד, כשכבר נעשים לאחד ממש, כמו "והיו לבשר אחד"^א.

יחד בדרך אל היעד
בדרך כלל מסבירים שבשביל יחד צריך משימה משותפת. כאשר יש לנו יעד משותף אנחנו יחד. הדוגמה הטובה היא חילים, שיש ביניהם אחוה ופועלים יחד מפני שיש להם יעד משותף, לכן אנחנו "בית דוד", על שם "חילי בית דוד", כינוי של הרבי

הרשב"ב לתלמידי תומכי תמימים^ב. יחד עדיין אומר שאנחנו שנים (או רבים), אבל אנחנו מתאחדים יחד כדי להגשים משימה משותפת, יעד משותף.

ביחד יש מעלה של מה שנקרא "שיוין בקומתן", ששנינו מחויבים לאותו יעד, ומרגישים שותפים – כל אחד עושה את העבודה שלו בכח עצמו, הולכים

יחד בדרך. בהדרגה, מגיל מצוות, יש הכי הרבה הרגשה שבמקרה אני המדריך ואתה המודרך, יש בינינו הפרש של שנה-שנתיים, אבל בהחלט יכול להיות שעוד שנתיים זה יתהפך. בעוד כשמדברים על מחנך (או מורה, כדלקמן) יש פעם, משפיע ומושפע, המדריך והמודרך הם חברים, מדברים בגובה העיניים – עם חבר-מדריך מדברים, למורה לא תמיד מקשיבים... אנחנו היום בחמשה עשר באב, היום של "קיימא סיהרא באשלמותא"^ג

א בראשית ב, כד.

ג ראה שיחת שמח"ת תרס"א.

ד זהר ח"א קנ, א; ח"ב סא, א; פה, א; ח"ג צז, א. ובכ"מ.

כשה"אחר" הופך ל"בן" הוא נעשה 'בן יחיד' – אז מתגלה ה"יחיד" שלמעלה מ"אחד"^א. **יחד (צדיק-דשע"ג)** הן השער של "דירה בתחתונים"^ב – תכלית הבריאה.

כמה פעמים מופיעה האות **א** בפסוק? **יא** פעמים (כך שסה"כ אותיות "אחד" חוזרות בפסוק **אחד** פעמים – **יא** אלפין, **ח** אחת ו**יד** אחת^א). לפני חנוך והדרכה צריך להשריש שוב ושוב את האמונה, **יא** פעמים אמונה. **יא** הוא סוד "חד ולא בחושבן"^ב שלמעלה מ**י** ספירות. זו גם החלוקה כאן – **א** אחת מופיעה

עוד בתוך ה"שמע", "שאו מרום **י** בהמשך הפסוק שכבר שייך ל"אחד". **י** פעמים **א**, **ח** אחת ו**יד** אחת מגלות גם את המלה **יחד**. למה חשוב לנו הנושא של **אחד ויחד**? כי אנחנו מסבירים שיש מערכת של יחס-יחד-אחד^ג. קודם כל, צריך להיות יחס טוב בין אנשים – אנחנו

פ"א, סוד ד הבנים של הגדה של פסח שעל כל אחד מהם נאמר "אחד" ("אחד חכם... אחד רשע... אחד תם... ואחד שאינו יודע לשאול"), כל אחד הוא 'בן יחיד', כנודע (ראה **סודות מן הסדר** עמ' 70).

ג שער היחוד פ"א. ובכ"מ.

ד ראה בשיעור הראשון בגליון (ציץ מ"ה) מנחם-אב השתא).

ה תנחומא נשא טז.

ו ג כשמעלים כל אות ברבוע מקבלים צא, המשולש של אחד, יחוד השמות הו' ואדני. באותו אופן, אותיות "שמע" מופיעות בפסוק **יז** פעמים – פעמיים ש, **יב** פעמים מ ופעמיים ע. סה"כ יש בפסוק 75 אותיות – 30 ("יהי", פעמיים י"ה) אותיות "שמע... אחד" ועוד 45 (מה, ג"פ י"ה) אותיות נוספות.

ז הקדמת תקו"ז יז, א ("פתח אליהו"). וראה אוה"ת דברים עמ' יט; יהל אור על תהלים פט' עמ' מח; סה"מ עטר"ת עמ' תקפ"ד; ד"ה "תפלה למשה" תשכ"ט. ובכ"מ.

ח יין משמח ח"ד שער א. ובכ"מ.

"הנה מה טוב ומה"

נעים שבת אחים
גם יחד". כשאנחנו
יושבים כעת
ומתוועדים אנחנו
לא אחד, הלואי
שנהיה יחד

להיות 'קונץ', משהו לא פשוט, והקונץ הוא לא סתם "אחד" אלא אחד שמתייחד עם כל הפרטים – אנחנו צריכים לעשות את היחוד הזה. אחרי שמגיעים לאחד, מתגלה שוב מדרגה גבוהה יותר של יחד שמגלה-מייחדת את האחד הזה (גם בדרגת יחיד ממש) בכל הפרטים – "רצוא" לאחד ו"שוב" ליחד^{טח} – מדרגה של יחד שמגלה את היחיד שלמעלה מאחד (סוד "חד ולא בחושבן" הנ"ל).

[איך עושים יחוד?] לדוגמה, אם אתה עוסק במהפכה הרביעית^{טט}. בעולם הזה "הוי" אלהינו" אבל, כמו שרש"י אומר על הפסוק, לעתיד לבוא "הוי" אחד", כאשר יתקיים "כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרוא כלם בשם הוי" לעבדו שכם אחד"^ע ואז "והיה הוי" למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה הוי" אחד ושמו אחד"^{עא}. התכלית של פסוק היחוד היא שה"אחד" יתגלה אצל כל האומות – ואפשר להתחיל גם מהרחוקים אצלנו – שבכל פרטי הדצח"מ יתייחדו ב"אחד". זה נקרא מצות היחוד – ליחד את ה' אחד עם הכל.

ביאור רבי הלל לפסוק

עד כאן על הפסוק "שָׁאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וְרָאוּ מִי בְרָא אֱלֹהֵי הַמּוֹצִיא בְּמַסְפֵּר צִבְּאוֹם לְכֹלֶם בְּשֵׁם יְקָרָא מְרַב אוֹנִים וְאִמְיָן כֹּחַ אִישׁ לֹא נִעְדָּר". רבי

בצורה הכי משמעותית מכל החדשים^{טז}. כתוב שזו חזרה למצב של שני המאורות הגדולים, שהשמש וירח "שוין בקומתן".

יחודי יחד

כמה שהיעד הוא אחד, יש גם פסוקים מאד חשובים של יחד, כמו "ויהי בישרון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל"^ס – השבטים לא נעשים אחד, הם פועלים יחד תחת המלך המיוחד אותם. עוד פסוק חשוב הוא "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד"^{סא}. כשאנחנו יושבים כעת ומתוועדים אנחנו לא אחד, הלואי שנהיה יחד.

אפילו הפסוק "שמע... אחד", הוא מצות יחוד ה'^{סב} – הפירוש הפשוט, המקובל, של "הוי" אחד", הוא לאו דווקא שה"אחד" של ה' בא לשלול לחלוטין את מציאות כל מה שזולתו, לגלות ש"אין עוד מלבדו"^{סג} או "אין עוד"^{סד}, כמו שגם כתוב בפרשה שלנו (ואכן הוא הפירוש הפנימי של "הוי" אחד" – "הוי" יחיד^{סה}), אלא שהוא אלופו של עולם שמתייחד ב־ז' רקיעים וארץ (ח) ויד רוחות העולם, כמו שכתוב לכוון באמירת "אחד"^{סו}.

הרבי אומר^{סז} שאצל יהודי כל דבר צריך

נט ראה לוח "היום יום" לט"ו באב.

ס דברים לג, ה.

סא תהלים קלג, א. חז"ל דורשים את הפסוק הזה על משה ואהרן, ש"שוין בקומתן" (כמעלת "יחד"), כפי שנלמד מכך שלעתים נאמר "הוא אהרן ומשה" (שמות י, כו) ולעתים "הוא משה ואהרן" (שם פסוק כז; ראה רש"י עה"פ עפ"י בראשית רבה א, טו).

סב ראה סהמ"צ להרמב"ם עשה ב; חינוך מצוה תיז.

סג דברים ד, לה.

סד שם פסוק לט.

סה ראה ד"ה "מים רבים" תשי"ז – בסוד "אחד" שפירושו "אין כיוצא בו" – והנסמן שם, ודוק.

סו סמ"ק סימן ב; הובא בב"י או"ח סימן סא.

סז וראה גם התוועדות י"ב תמוז תשד"מ (ורבינו דוגמאות נלקטו בסיום המאמר "נמנע הנמנעות – בלי שום הגבלות"

בקובץ היכל ליובאוויטש א). שיעורים בסוד ה' ליראיו ח"ג עמ' קיג.

סח ה"רצוא ושוב" של עצם הנשמה הוא "גאט איז אלץ – אלץ איז גאט" (אגרת רבי אייזיק מהומיל, נדפסה בלב לדעת עמ' קסד ואילך), "רצוא" ל"אין עוד מלבדו" ("אחד" במובנו הפנימי, "הוי" יחיד, "כנ"ל) ו"שוב" ל"בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד" ("אחד" במובן היחוד של אלופו של עולם בכל הפרטים, כנ"ל). זהו סוד "אם רץ לבך שוב לאחד" (ע"פ ספר יצירה פ"א מ"ח והגרסה בהקדמת תקו"ז ז, א) – למצוא את ה"אחד" האמיתי ("אלץ איז גאט") דווקא למטה (ראה תניא פ"ג, שער הנון של התניא, כנודע), ודוק.

סט ראה בספר המהפכה הרביעית.

ע צפניה ג, ט.

עא זכריה יד, ט.

ב. רבי-מורה-מחנך-מדריך

דברנו הרבה פעמים על המבנה של רבי-משפיע-צדיק-גבור^א, ואני מניח שמי שנמצא כאן מכיר את המבנה ועל כן לא נחזור עליו כעת (בספר פנים אל פנים יש עוד מבנה, שאולי יותר קשור למה שנאמר היום, אבל גם הוא מבנה שונה – רבי-משפיע-מחנך-מורה^ב). היום נגיד משהו קצת שונה: הזכרנו כבר חנוך והדרכה – יש מחנך ויש מדריך. בתחלת כללי החנוך וההדרכה הרבי הקודם מדבר על ההבדל בין הוראה לחנוך – הוראה היא ללמד שכל ואילו חנוך עוסק בתקון מדות, החנוך מגיע ללב. מעל להכלל יש כמובן רבי, אז המבנה שלנו היום הוא רבי-מורה-מחנך-מדריך.

ארבעה חיבורים

המחנך עוסק בתיקון הלב, ובעצם הפעולה שלו היא המשכה מהשכל אל הלב – שמה שלומדים לא ישאר רק בשכל, אלא יאיר, יעורר וילהיב את הלב (להתקרב לאלקות, וכך לתקן את מדות הלב). המדריך הוא מורה דרך באופן מעשי, מגיע להנהגה בפועל – הנצח וההוד, הרגלים שהולכות בדרך (בנצח והוד מאיר שם צבאות^ג, שייך לחילי בית דוד) – אבל התפקיד שלו הוא להמשיך חיות מהלב אל המעשה, שהמעשים לא יהיו "מַצְוֹת אֲנָשִׁים מְלַמְּדֵה"^ד אלא מתוך חיות פנימית.

מה עושה המורה? המורה לכאורה מלמד שכל, אבל מורה טוב לא רק מעביר תוכן לתלמיד – מה ששייך למוחין גרידא – אלא מעורר בתלמיד עצמו את כח ההמצאה, את הכח לחדש בתורה. הוא מכניס חיות בלימוד, וחיות

העליון, רד"ל (א) (ראה פרדס רמונים ש"א פ"ב), וד"ל.

פא החל משיעור א' תמוז תשס"ז. ראה שיעור שבת בא תשפ"ג.

פב וראה לקמן הערה צב.

פג זהר ח"ג יא, א; ראה קהלת יעקב ערך 'צבאות' (ובאתב"ש הו"ס שם השתפא, השייך לשנת תשפ"ו הבעל"ט).

פד ישעיהו כט, יג.

הלל שהשבוע היה יום ההילולא שלו, מסביר^{עב} את הפסוק – לפי דברי הצמח צדק ושאר הרביים – ככולל את כל סדר השתלשלות, עד למדרגות הגבוהות ביותר. נביא את דבריו ב'אותיות פורחות' (המובנות למי שמצוי במושגי החסידות העמוקים של אדמו"ר האמצעי, בהם נוקט רבי הלל תמיד), עם הזיקה המיוחדת למה שנתבאר עד כה:

בתמצית, הוא מסביר ש"שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה" היינו התכללות כל פרטי העולמות אבי"ע (עליהם נאמר "שאו מרום עיניכם וראו... אלה") במחשבה הקדומה דא"ק ("מי"), "המוציא במספר צבאם" היינו התכללות המדות בסוד הרשימו, "מרב אונים ואמיץ כח" היינו חכמה ובינה ד"אחד" (השעשועים העצמיים שלפני עליית הרצון) ו"איש לא נעדר" היינו (המשכת החו"ב ד"אחד" ב)מדרגת "קדמון" ("אסתכל באורייתא וברא עלמא"^{עג}, "שער בעצמו בכח כל מה שעתיד להיות בפועל"^{עד}). כלומר, ה"קדמון" – שבהיותו למטה מבחינת "אחד" הוא בסוד "יחד" הנ"ל – מקבל (לא מז"ת ד"אחד" אלא) דווקא מג"ר ד"אחד", "אור המאיר לעצמו"^{עה} שמייוחד עם בחינת "יחד" (סוד "שעשועי המלך" – בעצמותו^{עו} ממש). לכן הכינוי לעצמותו יתברך הוא "קדמון לכל הקדומים"^{עז} (מדרגה עליה נאמר "כל קדמון נצחי"^{עח}, "אני הוי' לא שנית"^{עט}).

עב פלה"ר בראשית יח, ד. וראה גם בנספח לענין התפלה וההתבוננות.

עג זהר ח"א קלר, א; ח"ב קסא, א.

עד ראה מקדש מלך על זהר ח"א טו, א; עמק המלך תחלת ש"א. ובמאמרי חב"ד בכ"מ.

עה ראה פלח הרמון וירא נח, ג ועוד. וראה המשך תער"ב ד"ה "נשא את ראש" תרד"ע (עמ"ת); שיעורים בסוד ה' ח"ג פ"ו.

עו ראה עמק המלך ש"א.

עז תקו"ז יט (מב, א); ע (קכ, א; קלג, א).

עח רמ"ע מפאנו, הקדמת יונת אלם; פלח הרמון ש"ד פ"ג. עט מלאכי ג, ו.

פ ועד"ז בסוד אור קדמון-אור-מצוחצח-אור צח (עפ"י תקו"ז ע), כנגד ג רישין שבכתר (שניקודו קמץ, ר"ת קדמון-מצוחצח-צח), דווקא "אור קדמון" הוא הראש

אם כן, מורה-מחנך-מדריך הם כנגד מושכל-מורגש-מוטבע, כאשר לכל מדרגה ממשיכים חיות ממה שמעליה. מהו רבי? אמרנו שהמורה-הרב ממשיך מהכתר למוחין, אבל הוא ממשיך רק מפרצוף אריך אנפין, מחיצוניות הכתר, שהיא המדרגה הגבוהה בנאצלים^א. הוא ממשיך לתלמיד מהחכמה סתימאה שלו עצמו. אבל הרבי ממשיך מעתיק יומין לאריך אנפין – מהמדרגה התחתונה של המאציל למדרגה העליונה של הנאצל. כלומר, הרבי שייך לסוד של ז' תיקוני גלגלתא, שמחברים את פרצוף עתיק יומין לפרצוף אריך אנפין. אפשר להסביר שההבדל בין כל רבי למשיח ממש – ודאי יש הבדל – הוא שכל רבי ממשיך לאריך מ"ז"ת דעתיק (רישא דאיק"ת-ענוג) ואילו המשיח ימשיך גם מג"ר דעתיק (רדל"א-אמונה).

ולסיכום^א:

רבי	המשכה מעתיק לאריך
מורה (רב)	המשכה מכח המשכיל לשכל
מחנך	המשכה מהמח ללבי
מדריך	המשכה מהלב למעשה

קשר בין רבי ומדריך

אנחנו כאן מדברים על הדרכה, ויש במבנה

היא התחדשות. כלומר, המורה בעצם ממשיך מהחכמה כמו שהיא בכתר – חכמה דאריך, מוחא סתימאה, כח המשכיל – אל השכל הגלוי. מורה הוא רב, רב בכתה (ומה טוב שיהיה רב ממש). בדרך כלל מוסבר^פ שההתחדשות ("נביעת האין סוף") היא המעלה של רבי על רב, אבל רב טוב בעצמו מעורר את ההתחדשות אצל התלמיד. בעולם – ואפילו בחב"ד – קוראים לאדמו"ר הזקן הרב, בעיקר בנוגע ל"שו"ע הרב" (כאשר כבר בגיל מצוות הכתירו אותו גאוני הדור בכינוי זה^פ, לפי הביטוי "רב תנא הוא ופליג"^פ). בגלל שהוא רב בעצם, הרב המגיד אמר לו –

ולא לרבי פינחס בעל ההפלאה – לכתוב את השו"ע ולסדר את הסיידור. אדמו"ר הזקן הוא כמו רבי, אבל הוא שניאור – שניאור^פ, יש לו אור של רבי (בתניא ובכל תורת החסידות) ואור של רב (בשו"ע ובסיידור). מה הממוצע בין רבי ל-רב? אור. כלומר, שניאור היינו אור של רבי ואור של רב, ופעמיים אור עולה "ואהבת" (כמו שכתוב בתניא^פ).

פה כש"ט (קה"ת) אות קמ.

פו בית רבי ח"א פ"א.

פז ראה עירובין נ, ב; כתובות ח, א; גיטין לח, ב. ובכ"מ. בתחלה אדמו"ר הזקן הוא בסוד רב (דור המעבר בין התנאים לאמוראים, סוד ממוצע המחבר ששרשו גבוה משני הדברים שהוא מחבר, וד"ל), אחר כך הוא נעשה רבה (שאמר על עצמו "כגון אנא בינוני"), עמו מזדהה אדה"ז בתניא (ראה שיעור ר"ח אייר תש"ע, והמשכיו במוצאי י"ב וי"ט סיון), ולבסוף רבי של חסידים, תלמידי הבעל שם טוב (וראה עוד בהערה צ).

פח לקו"ד עמ' פג; סה"ש תש"ב עמ' 129.

פט סוף פמ"ג.

צ ובהמשך להערה פז (המוסיפה את רבה בין רב לרבי): אור, הממוצע, בגימטריא רבה, וממילא שלשת שלבי 'עלית' אדמו"ר הזקן עולים ג"פ אור, סוד כתר (זהר ח' על זהר ח"א ה, ב; כו, א וראה סוד ה' ליראין עמ' קה), והיינו

ג רישין שבככתר (קדמון-מצוחצחצח, כנ"ל), כאשר אצל אדמו"ר הזקן הסדר הוא מלמטה למעלה – רב ברצון, רבה בתענוג ורבי באמונה – וד"ל.

צא ראה ע"ח שמ"ב פ"א; שער היחוד פרקים כג"ד ובלקו"ב שם. וברבי מקומות בדא"ח.

צב במבנה שמוסבר בפנים אל פנים המורה הוא למטה מהמחנך משום שהוא מעביר שכל בלבד (הוא שייך לחכמה תתאה, חכמת המלכות – כולל נה"י, שהרי מנה"י דז"א נבנו חב"ד דנוקבא כיצד להורות – כפי שנתבאר שם), ואילו כאן המורה הוא כמו המשפיע שלמעלה מהמחנך. בשני המבנים – של רבי-משפיע-צדיק-גבור ושל רבי-משפיע-מחנך-מורה – הרבי והמשפיע הם אבא (נביעת האין סוף, תורה) ואמא ('דעה"ר' של עבודה), והיחידוש במבנה כאן שהמורה-הרב הטוב (שהוא הרב האמתי, בעוד בפנים אל פנים מדובר במורה בכתה שנקרא 'רב' רק בשם המושאל) כבר פותח את הצנור שמשפיע לחכמה ("נוצר חסד לאלפים") ואילו הרבי גבוה מזה מאד ועניינו ליחד עתיק יומין ואריך אנפין (העולה "שמע ישראל הוי' אלהינו הוי' אחד", כנודע), ודוק.

הדרכה צריכה

להוביל למעשה
– לא רק לימוד,
אלא פעילות

”ברוב שירה וזמרה”^{צט} (שירה
בפה וזמרה בכלים)^{קא}.
אפשר לשאול שאלות.

לימוד והדרכה

שאלה: כשאני מעביר לימוד לקבוצה – פעם בשבוע, בין חצי שעה לשעה, לפי היכולת – אני יכול לעשות את זה יותר לימודי, לקחת קטע וללמוד, או יותר ‘סדנאי’, לקחת משהו הרבה יותר קצר, לקרוא אותו, ואז לעשות סבב וכל אחד יגיד מה הוא מבין ואיפה הדברים מתבטאים אצלו וכו’. מה עדיף?
חצי-חצי (בחינת “חציו לה” וחציו לכם”^{קב}).
צריך גם זמן ללימוד וגם זמן להתוועד עם החברים.

כשאני מלמד חשוב מאד שהדברים יתקבלו טוב, כמו שמוסבר^{קג} ההבדל בין חסד לרחמים – חסד הוא רצון להשפיע, אבל רחמים הם רגישות ודאגה לאיך הדברים מתקבלים.
בכלל, הדרכה צריכה להוביל למעשה – לא רק לימוד, אלא פעילות.

שאלה: בלימוד צריך לשים דגש על אותיות הרב או לעבד ולהדגיש את ה’בכ’ וההפנמה? האם אני צריך לדאוג שבחור ידע איך מסתכלים על מאמר ולומדים אותו?

זה שייך יותר ללימוד. הכל שאלה של כמה זמן יש לך... העיקר שהדברים יתקבלו בטוב, שיפנמו. גם כשאני מלמד מאמר, המגמה היא שבחור ירגיש שיש כאן משהו חדש – עולם חדש, שפה שהוא לא הכיר עד כה, מסרים אחרים – שמזמין אותו ‘לקפוץ פנימה’.

צט המלים האחרונות שנשמעו מפי הרבי מליובאוויטש בד”ך אד”ר תשנ”ב.
ק ראה ערכין יא, א; סוכה נ, ב; ספר השרשים לרד”ק ערך ‘זמר’.
קא כאשר מנצחים גם שוללים שלל – שוללים מהאויב את הניגון שלו, גם במובן של שלילה, היינו הפשט הניגון מלבושי הזרים והעלאתו לקדושה, עיקר ענין הנצחון.
קב פסחים סח, ב; ביצה טו, ב (כדעת רבי יהושע, הנוטה לבית הלל, שהלכה כמותו, בניגוד לדעת רבי אליעזר, הנוטה לדעת בית שמאי, ודוק).
קג עמודיה שבעה בראשית הערה טו, ובכ”מ.

שהזכרנו תופעה של “נעוץ סופן בתחלתן”^{צג} – יש קשר מיוחד דווקא בין הרבי והמדריך: הרבי ממשיך מפרצון עתיק יומין לפרצון אריך אנפין –

המשכה מהתענוג לרצון. העבודה של הרצון היא “עשה רצונך כרצונו... בטל רצונך מפני רצונו”^{צד}. המשכה של תענוג לתוך הרצון היא חיות בעבודה הזו של עשית ובטול הרצון גופא – מה שהרבי תמיד דבר עליו, קבלת עול – של רצון ה’ – מתוך אושר ותענוג (געשמאק בקבלת עול)^{צה}. באופן דומה, העבודה של המדריך היא הדרכה של המעשה בפועל. מעשה בפועל הוא מתוך קבלת עול, אבל התפקיד של המדריך הוא להחדיר חיות במעשה הזה, שיהיה מתוך התלהבות ומרץ.

ג. שאלות ותשובות בהדרכה

[אחרי השיעור הציגו את המדריכים ואת המקומות שבהם יש להם קבוצות, וכשהזכירו את הקבוצה בישיבת “כנור דוד” – ישיבה מוזיקאלית – הרב אמר:] שם צריכים להכניס את כל הניגונים החסידיים, בפרט העמוקים. בכלל, רציתי לומר שגם ניגונים שייכים להדרכה. לפי מה שהסברנו הדרכה מתחילה מהנצח, גם מלשון נצוח על תזמורת – “נעמות בימינך נצח”^{צו}. חילים יוצאים לדרך עם שיר, עם ניגון שמחה^{צז} – ניגון נצחון, מתוך הבטחון (הפעיל) שבפנימיות הנצח^{צח} – עד שמגיעים לנצחון

צג ספר יצירה פ”א מ”ז.

צד אבות פ”ב מ”ד.

צה תו”מ תשי”ב ח”א עמ’ 13 ואילך; תו”מ תשל”ד ח”ב עמ’ 315 ואילך. ובריבוי מקומות.

צו תהלים טז, יא.

צז שיחת יום שמח”ת תש”ה ס”ו (נדפסה בסה”ש תש”ה ע’ 59). וראה באורך שמחת בית השואבה מוצאי יום א’ דחוה”מ תשי”ב.

צח ראה הנפש פ”א (ובכ”ד) ובאריכות במאמר “אמונה ובטחון” בלב לדעת (והשיעורים עליו).

עזיבת הדת

היא תמיד מתוך
הרגשת ה'אני'
כיש ודבר נפרד
בפני עצמו, ללא
זיקה לה' אחד

שאלה: כשיש חבר'ה שמרגישים שחסר להם בסיס באידשקייט, על מה מדברים אתם? כמה חשוב החידוש?

אם יש חבר'ה שאין להם בסיס באידשקייט,

מזה צריך להתחיל. בדרך מליצה, הבסיס הוא כמו קול הבס בתזמורת או במקלה – הקול הנמוך שהוא הבסיס של כל ה"נעמות בימינך נצח" (ה"למנצח" של "נצח ישראל"^{קד}). כך הסביר הרבי הרש"ב^{קה} שבכל ניגון חסידי עמוק העיקר, עליו יש לחזור פעמים רבות, הוא החלק הראשון, הנמוך, שהוא הבסיס. בעבודת השי"ת היינו הכרת רוממות אל ותורתו יתברך דווקא מתוך שפלות האדם^{קי}. אין לך הדרכה יותר בסיסית מזו^{קז}, שהיא המחזקת את שרש האידישקייט שבכולם, גם אצל המדריך וגם אצל המודרך (עזיבת הדת היא תמיד מתוך הרגשת ה'אני' כיש ודבר נפרד בפני עצמו, ללא זיקה לה' אחד).

בכלל, אמרנו שהתפקיד של המדריך הוא להחדיר חיות בפעולות המעשיות. אתם מתארים כאן נוער שמתוך החנוך שקבל בבית עושה דברים בבחינת "מצות אנשים מלומדה", בלי להבין למה הוא עושה זאת, בשביל מה זה טוב – ואם המצב ימשיך כך אז יש סיכוי שבמשך

קד שמואל'א טו, כט.

קה ראה סה"ש תורת שלום שמח"ת פר"ת.

קו ראה תשואות חן (ליניץ), ליקוטים. ראה רשימת הרב ג' כסלו (נדפסה בגליון יוצא) תשפ"א. ובכ"מ.

קז ישנם שלשה שמות נרדפים, בסיסיסוד'עיקר, כנגד העולמות התחתונים בריאה יצירה עשיה: עיקר בעשיה – "המעשה הוא העיקר" (תקו"ז תקונים ס וז; ראה אבות פ"א מי"ז); יסוד ביצירה – יסוד ז"א דאצילות מקנן ביצירה (ראה ע"ח ש"ג פ"א ע"פ תקו"ז תקון ו); בסיס בבריאה – עולם השכל שהוא עולם התשובה, "ולבבו יבין ושב ורפא לו" (ישעיה ו, י), בו הדדנות נעשים לזכויות (יומא פו, ב) משום שהכל נמצא בו רק בבחינת 'אפשרויות המציאות' (ראה ד"ה "ציון" תרס"ב; ד"ה "שובה" תרפ"ו); סוד ה' ליראיו ש"ב פ"א). לשם שפלות ושמחה – כדלקמן עוד בפנים – זקוקים דווקא לחב"ד (המופיעים בעולם השכל, עולם הבריאה), וד"ל.

הזמן הוא יעזוב את הכל ר"ל, מפני שהוא לא מבין לשם מה עושים את כל ה'אקטים' האלה. אם מצליחים להחדיר לו חיות בהכל – ודווקא מתוך תחושה של שפלות קיומית, כמו זו של דוד המלך, שאמר "והייתי שפל בעיני^{קח} – זו הצלת נפשות ממש. זהו עומק תפקיד המדריך – שפלות ושמחה כאחת.

שאלה: אני אמור להחדיר חיות, מה עושים כשלי בעצמי אין חיות, כשאני מרגיש אטום?

כתוב^{קט} שכאשר מדברים על משהו עם הזולת מקבלים אור חוזר שמעורר אותי (לאו דווקא מהמודע של המקבל, אלא בעיקר מהרושם שהדברים עושים על הלא-מודע שלו). "האמנתי כי אדבר"^{קי} – כאשר אני מדבר על אמונה זה מעורר-מגלה גם אצלי את האמונה שבי^{קי"א}.

צריך לפעול מכח משלח שהוא מקור החיות, ולקבל חיות מהאור החוזר אלי מהמקבל. חוץ מזה, צריך להתפלל על זה – להגיד לקב"ה, 'אני בא לתת זריקה של חיות לבנים שלך, אבל לי בעצמי אין חיות! תן לי חיות כדי שאוכל להשפיע'. הקב"ה ודאי יענה לתפלה זו.

שאלה: אם אני עושה שבוע אחרי שבוע חבורה ולא מרגיש שאנשים משתנים – מה נותן כח להמשיך?

יש עוד כלל, שהרבי תמיד אמר, ש'כמות מאכט איכות'^{קיב} – צריך להוסיף עוד ועוד מדריכים וחבורות. עצם הידיעה שהפעולה שלי היא חלק ממשהו גדול נותנת כח וגם הצלחה.

הכוונה שלו שיש לו חבר'ה עם עגילים ואחרי

כל הדיבורים לא מרגישים שמשהו ז...

אם מתוועדים עם הבחורים, כמו שהזכירו

קח שמואל'ב, כב.

קט תו"א בראשית א, ב. וראה גם לקו"ש חט"ז עמ' 375, וש"נ.

קי תהלים קטז, י.

קי"א ראה בית אברהם (סלונים) ר"ה ד"ה "אמרנו לפני מלכויות"; מגיד מראשית אחרית קצורים וביאורים לד"ה "הרכבת אנוש לראשנו" אות יד (ובכ"מ בספריו).

קי"ב לקוטי שיחות ח"ב עמ' 293 ואילך. שיחה זו נתבארה בספר לחיות עם הזמן במדבר עמ' כא ואילך. וראה ענין התפלה וההתבוננות עמ' קמ.

הפנים וגו' (קט"ז). אתה לא צריך לפחד לדבר – יסוד החסידות הוא שאסור לפחד משום דבר חוץ מה' קכ.

בכלל, עולם התיקון הוא עולם של איזון, צריך התכללות. אם יש ויכוחים זה לא דבר רע – אפשר לדון ולהתווכח ברוח טובה. הבעיה היא רק אם מגיעים ל'כאסח', אבל זה שיש ויכוחים רק עושה שמח וטוב על הנשמה... זו "מחלוקת לשם שמים" ש"סופה להתקיים" קכא ועליה נאמר "אפי' האב ובנו הרב ותלמידו שעוסקין בתורה בשער אחד נעשים אויבים זה את זה ואינם זזים משם עד שנעשים אוהבים זה את זה שנאמר 'את והב בסופה' קכב אל תקרי בסופה אלא בסופה" קכג.

האם ההדרכה לא פוגעת בשקיעה בלימוד התורה בישיבה? מפריע לחברותא אם יוצאים ערב בשבוע, ובטח אם פתאום צריכים לשנות את הערב וכו', ובכלל זה מפריע לעיסוק רק בלימוד.

קודם כל, עליך להשפיע על החברותא שלך שגם הוא יצא להדרכה בבית דוד. האמת, לצאת פעם-פעמיים בשבוע (בתיאום עם הנהלת הישיבה) לא מפריע כלל ללימוד התורה בשקידה. אדרבא, כל תורה שאין עמה גמילות-חסדים אינה מתקיימת קכד, הפעילות הזו היא היישום של מה שלומדים (וממנה זוכים

קיט תניא אגה"ק ב.

קכ - כצוואת רבי אליעזר אבי הבעש"ט לבנו - ראה שבחי הבעש"ט פ"א (וראה אור ישראל ח"א ש"ב בשני הסיפורים הראשונים).

קכאבות פ"ה מ"ז.

קכבמדבר כא, יד. "את והב בסופה" בגימטריא שני אור, יחוד והתכללות אור המתנגדים (אור היראה) באור החסידים (אור האהבה), שמובטח שידם על העליונה... (אג"ק אדמו"ר מוהר"י צ"ח ד"ס רסד ואילך).

קכג קידושין ל, ב.

קכדאבות פ"ב מ"ב. ראה יבמות קט, ב ובמפרשים שם. וראה גם ספר השיחות קיץ ה'ש"ת עמ' 115.

קודם – ולא רק לומדים – אפשר לשאול דוגרי, 'מתי אתה זורק את העגילים (את עגל הזהב שלך)?' (עגילים הם עיגולים, בשביל לזוז צריך יושר...).

שאלה: עדיף לדבר על דברים שמקובלים, ולוותר על דברים שמרגיזים? היו לי חברות חד-פעמיות במקומות יותר 'ליטאיים', ולדבר על המאמר "איתא בפסיקתא" קיג שמסביר שכל שלשת השבועות זה בעצם רב שמתכנן את השיעור הבא, המתקה לאבילות, היה להם קשה לשמוע – זה הורס את הרצינות של הימים האלה... יש דברים שנויים במחלוקת.

קודם כל, זה לא הורס את הרצינות, זה רק הורס את העצבות (שהיא השתקפות הישות והגאווה של האדם, שני צדי מטבע אחת קיד), המקור לכל רע, כידוע מהאריז"ל לקטו (בעל ההילולא של ה' מנחם אב, תוך תשעת הימים, שמעיד על עצמו קטז שזכה לכל מה שזכה בזכות השמחה, וכמנהג חסידים לעשות מעשים גם בתשעה באב לבטל את העצבות קטז).

בקיצור, נושא המאמר הזה – כדוגמה טובה – הוא מצוין עבור כולם, ואין מה 'לחשוש' כלל. אדרבא, אפשר ללמד הכל – לכתחילה אריבער! התפקיד שלך הוא להעביר את הדברים ב"פנים מאירות" ו"פנים מסבירות" (ועד ל"פנים שוחקות" קיח, גם בתשעה באב...). חייבים להראות ל'מתנגד' מהו חסיד ומהו חסידות, הכל באהבת ישראל, בדרכי נעם, מתוך דאגה לכל אחד ואחד (וממילא "יתן ה' בלב אחיהם כמים

קיג ד"ה "איתא בפסיקתא" לר"ה מפאריטש זצ"ל.

קיד ראה לב לדעת מאמר "פרק בעבודת ה'" באור א.

קטו ע"ח הקדמת מוהר"ח"ו לשער ההקדמות. וראה תניא אגה"ק יא.

קטז הקדמת ספר חרדים, מורה אצבע סימן י. וראה הקדמת שער הכוונות.

קיז ראה ספורי חסידים מועדים ט' באב.

קיח מסכת סופרים פט"ז ה"ב ובכ"ד בחז"ל.

הפנימית שלנו. משהו פשוט, שכל אחד יכול להבין, שאנחנו שואפים לחברה־מדינה שכולה מבוססת על ערכים יהודים טהורים, שאז יהיה טוב באמת לכולם. המציאות העכשווית היא 'לא זה'.

כשמדברים על מדינה יהודית, הכל תלוי בהנהגה ("בתר רישא גופא אזיל" ^{קכז}, "כד אתתקן רישא דעמא אתתקן כולי עמא" ^{קכח}). כמו שאמרנו, לא מספיק זקן וציציות בחוץ בשביל להנהיג. קודם כל, צריך גם שמנהיג יהיה אדם ישר, שרוח הבריות תהיה נוחה הימנו (שאו "רוח המקום נוחה הימנו" ^{קכט}).

שאלה: אם הרב אומר שהתפקיד של בחור הוא ללמוד בישיבה עד החתונה, מה מעשי בלימוד אודות מלכות ישראל?

כשאומרים שזה מעשי, דרך עם יעד ברור שאליו מתקדמים (יחד), הכוונה שצריך להיות מאד ברור לנו השינוי שאנו שואפים שיעשה במציאות – איזו מהפכה צריך שתעשה (על ידיו ועל ידי כל מי שקולט את המסר שלנו). כשמעבירים את השאיפה הזאת לבחורים מסמנים יעד, שבלימוד מציבים לו חזון שהתכלית שלו היא מהפכה (לא "בכח" חלילה אלא "ברוחי" ^{קל}). ובאמת, המיוחד שבהדרכה כזו, עצם ההתעסקות בענייני גאולה ומשיח ^{קלא}, מחבר את המדריך עם הרבי כנ"ל, נעוץ סופן בתחלתו, וכל אור תורת החסידות, מהבעל שם טוב והלאה – הכל מאיר בתוך ההדרכה הזו (הרי זהו היעד של הבעל שם טוב עצמו וכל הממשיכים ללכת בעקבותיו).

השגחה פרטית בהדרכה

שאלה: עדיף בלימוד איכות או כמות? לעשות

קכז עירובין מא, א. וראה סוטה מה, ב.

קכח ע"פ זר ח"ג קלה, א.

קכט אבות פ"ג מ"י.

קל זכריה ד, ו. וראה גילוי־דעת "כי אם ברוחי" (נדפס בגליון "גל עינו" מס' 31).

קלא שיחת ש"פ תז"מ תנש"א.

לאור חוזה, שחוזר לקדמותו ממש ^{קכה}, לגלות בלימוד אור חדש ממש).

היעד – מלכות ישראל

שאלה: הרב דבר על הדגש על מלכות ישראל.

איזה דגש זה תופס לעומת הנפש? ב"ג שבט תשע"ב היה שיעור שהרב אמר שצריך להביא את תורת הנפש לנוער, אז שמנו על זה דגש (אפילו קצת דחק את מלכות ישראל).

תורת הנפש היא יותר חנוך, תיקון מדות, והדרכה היא מעשית – לכן הדגשתי כעת למדריכים (לא למחנכים) או למשפיעים את הצורך בלימוד הנוגע לתיקון המדינה, מלכות ישראל.

בכל אופן, צריך לזכור שהדרכה צריכה להוביל לשינוי מעשי – ככה מצליחים ליצור מעגלים רחבים של מודרכים הפועלים לשם תיקון המציאות, לשם הרמת קרן ישראל (לא רק בגשמיות אלא העיקר ברוחניות).

בתחלת הציונות היו שני זרמים – ציונות מעשית, של הרצל,

וציונות רוחנית־תרבותית, של אחד העם. דווקא הציונות המעשית הצליחה – לא מספיק להיות רוחניים (זה לא מדבק...).

שאלה: אז הבשורה העיקרית שלנו היא מלכות

ישראל? זה לפעמים מרחיק אנשים.

מה היחוד שלנו לעומת בני־עקיבא? מה ההבדל? [יש הרבה הבדלים...] יש לנו מסר ברור, שצריך להסביר באופן המתקבל (כפי שהדגיש הרבי ^{קכ}), אבל בלי להסתיר את נקודת האמת

קכהשער האמונה (אדה"א) פט"ו (ובהמשך שם). ובכ"מ.

קכו ראה לדוגמה שיחת ש"פ ח"י שרה תשנ"ב. ובכ"מ.

בתחלת הציונות

היו שני זרמים – ציונות מעשית, של הרצל, וציונות רוחנית־תרבותית, של אחד העם. דווקא הציונות המעשית הצליחה – לא מספיק להיות רוחניים (זה לא מדבק...)

אתה אמור להיות תלמיד חכם, ולתלמיד חכם יש טביעת עין

חכם יש טביעת עין^{קלג}. זהו לאו דווקא מסר לכולם במפגש הראשון. הכל צריך להיות "באופן המתקבל", כהוראת הרבי הנ"ל, ולכל מדריך צריך להיות חוש של "אופן המתקבל", ויחד עם זה לא למנוע בר^{קלד}, ועל ההתחלה, מתוך אהבה ישראל אמתית, לפרסם את אלקותו יתברך בדרך החסידות, עם דגש על "המעשה הוא העיקר", הכל כנ"ל. אבל אם אתה מבחין באחד שמחפש לעצמו, ש'חסר לו', רבי – לא למנוע ממנו את זה (גם במפגש הראשון). צריך לזהות אותו ולדבר אליו בהשגחה פרטית כנ"ל.

מהרבה שאלות כאן נשמע שלא מספיק פעילות רק פעם בשבוע. צריך כנראה להקים בכל מקום ישיבה... לעסוק גם בהוראה וחינוך וגם בהדרכה. [נשמע שצריך ממש לקחת אחריות על החניכים? זה ממש מפחיד...] זה כל מה שמדברים לאחרונה^{קלה} – שצריך לעבור ממסירות לאחריות, לקחת אחריות.

קלג ראה שבת קיד, א.

קלדמשלי יא, כו. ראה סנהדרין צא, ב.

קלהראה שיעור מוצאי ו' אב (נדפס בגליון ואתחנן נחמו) תשפ"ה.

חבורה של 20 חברה, עם לימוד קל והרבה כיף ואוכל, או חבורה של 5 רציניים ומעמיקים?

צריכים להגיע לכולם, אבל לא לפספס את הרציניים. מדריך

צריך להכיר את כולם ולזהות את מי שאפשר להציע לו משהו יותר עמוק. צריך 'השגחה פרטית' – לראות איפה כל אחד מונח, ולדעת לשדר אליו. זה גם קשור למה שאמרנו שיש קשר בין מדריך לרבי.

שאלה: איך אני יודע מתי כבר אפשר לא רק לדבר כללי אלא לתבוע משהו – מקוה, זקן, רבינו תם?

מקוה יכול להיות חלק מהפעילות המעשית – לקחת את כולם למקוה (הכי טוב, מעין של מים חיים). בכל אופן, כמו שאמרנו, צריך 'חוש' להרגיש את החברה, לדעת מה אפשר לתבוע ממי. צריך את סוד החשמל של הבעל שם טוב^{קלב}, שרבי אמתי יודע להגיד דברים שרק חלק שומעים – להיות "חש" לאחד ו"מל" לשני, שכל אחד שומע את מה שהוא צריך. אמרנו שמדריך דומה לרבי...

שאלה: לדבר על התקשרות לרבי?

אתה אמור להיות תלמיד חכם, ולתלמיד

קלבהוספות לכש"ט (קה"ת, הוצאה שלישית) אות מה.

חסידות מדברת אליך?

רוצה להמשיך להתוועד ולהעמיק

בחסידות במפגש שבועי יחד עם מדריך של 'בית דוד' אצלך בישיבה?

רוצה להצטרף ולהדריך? בוער לך ללמוד עם חברה צעירים חסידות?

צור אתנו קשר: 052-7906-123 (אביעד)

או בדוא"ל: betdavid14@gmail.com

נשמח לשמוע מכם!

"את הברית ואת החסד"

קיצור מהלך השיעור

בקבלת פנים לחתן וכלה ממשפחות התלמידים הקרובים דובר על סוד שם **אהוה** – שם ה־טוב, שם הדעת, השם הסודי שלא מפורש בתורה אבל רמוז בכל פרשה ופרשה – כשם **המחבר בין חתן וכלה**. בצירופים שונים בהם רמוז השם מופיעים החתן והכלה, כאשר לפעמים **החתן קודם לכלה** ולפעמים **הכלה קודמת לחתן**, כשכל התאמה כזו מלמדת משהו נוסף על **התפקיד והאופי המיוחדים** לאיש ועל אלו המיוחדים לאשה בבנין הבית. ההופעות של השם הקדוש בסיום פרשת ואתחנן (בה עלה החתן לתורה) ובתחלת פרשת עקב (בה התקיימה החתונה) מלמדות על **האיכות שכל אחד מבני הזוג מביא לבית** ועל היחס השונה שלהם ל**מצות "פרו ורבו"**, תכלית הנישואין. מזל טוב!

יחוד חתן וכלה בשם הדעת – שם אהוה

מזל טוב מזל טוב!

אנחנו ביום ראשון של פרשת עקב ובפסוק הראשון יש רמז חשוב של השם שבעצם מאחד את החתן והכלה – השם הקדוש אהוה, שם הדעת^א. הרי יחוד של חתן וכלה הוא כמו "והאדם ידע"^ב ובקבלה השם של הדעת הוא שם נסתר, השם שנקרא "אור הגנוז", השם של הבעל שם

טוב, שם ה־טוב בגימטריא, **אהוה**.

ידוע שיש ספר שלם רק להסביר את הסוד של השם הזה, "אור הגנוז" של מהרי"ל מאניפולי, חבר טוב של אדמו"ר הזקן שגם כתב מכתב הסכמה על ספר התניא. השם הזה לא מופיע ככתבו, אלא רק בראשי תיבות או בסופי תיבות, ובספר "אור הגנוז" הוא עובר על כל התורה ודורש את כל ההופעות של השם הזה בר"ת או בס"ת וכו'. בכל פרשה יש את השם הזה, אבל בפרשת עקב הוא מופיע בפסוק הראשון, כמו בבראשית.

נרשם ע"י איתיאל גלעדי. לא מוגה. קבלת פנים ישבעם ותכלת־יהועדן ש"י גנוט ט"ז מנחם־אב פ"ה – כפ"ח.

א פ"ח שער ק"ש פכ"ה.

ב בראשית ד, א.

יחוד של חתן וכלה

הוא כמו "והאדם ידע" ובקבלה השם של הדעת הוא שם נסתר, השם שנקרא "אור הגנוז", השם של הבעל שם טוב, שם ה־טוב בגימטריא, אהוה

קדם? לפי פשט, "תלת קשרין מתקשראן דא בדא – ישראל באורייתא ואורייתא בקוב"ה"^{יב}. לפי זה, התורה לפני ישראל בסדר העליה. אבל כתוב במדרש, ומובא הרבה פעמים בחסידות, ש"מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר"^{יג}, גם לתורה הקדומה^{יד}. בשרש ישראל קדמו, ולכן כתוב "דבר אל בני ישראל", "אמר אל בני ישראל", "צו את בני ישראל" – כל התורה היא

בשביל ישראל. גם רש"י בתחלת התורה אומר על "בראשית" – "בשביל התורה שנקראת 'ראשית דרכו'^{טו} ובשביל ישראל שנקראו 'ראשית תבואתה'^{טז}" (יש עוד הרבה דברים במדרש^{יז} שנקראים "ראשית", אבל את שני אלה^{יח} רש"י מביא בפשוטו של מקרא). רש"י מקדים את התורה לישראל, כמו שהפסוק מקדים את השמים לארץ.

ידועה השאלה – למה כתוב "בראשית ברא אלהים" ולא 'אלהים ברא בראשית' (כמו שהפכו בתרגום השבעים^{יט}, בשביל הראש הגויי, שלא יטעו)? בכל אופן, יש סוד ש"בראשית ברא אלהים" היינו הסבר מי מגלה ("ברא") אלקות ("אלהים") – "בראשית", ישראל והתורה (כאשר בשרש הנוקבא קודמת לדכורא). התורה וישראל 'בוראים' את ה"אלהים", היינו מגלים אותו בעולם (ובלעדיהם הוא היה נשאר בבחינת "אכן אתה [לבדך, ללא התורה וישראל] אל

חתן וכלה –

"את השמים ואת הארץ"

שם אהוה מופיע פעם ראשונה בפסוק הראשון בתורה, בראשי התיבות "את השמים ואת הארץ" – השמים הם החתן והארץ היא הכלה.^ג

כידוע, יש שתי דעות^ד – בית שמאי אומרים "שמים קדמו", החתן קודם לכלה, ובית הלל אומרים "ארץ קדמה", הכלה קודמת לחתן. בית הלל לומדים

זאת מהפסוק הפותח את הסיפור השני של מעשה בראשית, בו כתוב "ביום עשות הוי' אלהים ארץ ושמים"^ה, אבל דעתם תקפה גם בפסוק הראשון – אף שהארץ כתובה בו אחר השמים, בכל זאת בשרש היא קודמת (ו"אחרון אחרון חביב"), "אשת חיל עטרת בעלה"^ו, "הכל היה מן העפר"^ז, כמו שכתוב במאמר של החתונה^ח.

בכל אופן, השם הזה מופיע לראשונה ב"את השמים ואת הארץ" – לא סתם זו תחלת התורה. לפעמים מסבירים שהשמים הם התורה, "תורה מן השמים", הענין של החתן הוא התורה, ו"הארץ" היינו "תהיו אתם ארץ חפץ"^ט, עם ישראל. השאלה היא מי קדם – החתן מייצג את התורה והכלה את כנסת ישראל, ומי מהם

ג שמות רבה מא, ו; תנחומא כי תשא פט"ז; תקו"ז מז (פד, א). ראה גם שכינה ביניהם בהקדמה פ"ג.

ד חגיגה יב, א; בראשית רבה א, טו.

ה בראשית ב, ד. פסוק זה הוא ההופעה הראשונה של שם הוי' בתורה, ומשמע ששני השמות "הוי' אלהים" – שהם "שם מלא" (בראשית רבה יג, ג; טו, א) – מכוונים בעצמם כנגד "ארץ ושמים", הכלה והחתן. כלומר, שם הוי' הוא כנגד הכלה דווקא, ואין קדימה גדולה מזו!

ו בראשית רבה עח, ח (הובא ברש"י לבראשית לג, ב).

ז משלי יב, ד.

ח קהלת ג, כ.

ט ד"ה "לכה דודי" תרפ"ט, וראה גם ד"ה זה תשי"ד.

י סנהדרין פ"י מ"א.

יא מלאכי ג, יב.

יב זהר ח"ג עג, א.

יג בראשית רבה א, ד; תנא דבי אליהו רבה פ"ד ופל"א.

יד ראה עמק המלך ש"א פ"ב.

טו משלי ח, כב.

טז ירמיה ב, ג.

יז בראשית רבה א, ד, ובכ"מ.

יח המלה "בראשית" עצמה רומזת שיש (בעיקר) ב בחינות של "ראשית", תורה וישראל, כבפנים.

יט מגילה ט, א, ובכ"מ.

החסד הוא החתן,

הוא צריך לעשות חסד עם הכלה שלו, צריך לרדת אל הכלה שלו וככה להתחבר אֶתה. מי האמת? כתוב **שאמת ר"ת "אשה מזרעת תחלה", "אמת מארץ תצמח" – אמת היא דווקא הכלה**

מסתתר^כ בעצם. לכן אחרי "בראשית ברא אלהים" הפסוק ממשיך "את השמים ואת הארץ" – מי עושה את זה? השמים והארץ, התורה וכנסת ישראל, החתן והכלה (החתן והכלה לפי פשט מגלים את השותף השלישי^{כא}, המייחד אותם על ידי קיום מצות "פרו ורבו"^{כב}, בה מתקיים "והיו לבשר אחד"^{כג}).

זו הפעם הראשונה שמופיע שם **אהוה** בתורה.

גם הפעם האחרונה היא **"את השמים ואת הארץ"**^{כד} – "נעוץ סופן בתחלתן". יש שש פעמים בתורה **"את השמים ואת הארץ"**^{כה} ובנ"ך עוד שבע פעמים **"את השמים ואת הארץ"**^{כו} – סה"כ יג פעמים, כנגד יג מדות הרחמים. שוב, זהו שרש יחוד החתן והכלה.

"את הברית ואת החסד"

בכל אופן, נחזור לפרשת עקב. בפסוק הראשון רמזו שם **אהוה** בראשי תיבות – **"את הברית ואת החסד"**^{כז}. כשאני אומר **"את הברית ואת החסד"**, אם אחד הוא החתן והשני הכלה – מי הברית ומי החסד?

כדי להבין מי כאן החתן ומי הכלה, מי השמים ומי הארץ בביטוי הזה, נראה עוד תופעה

כ ישעיה מה, יד.

כא קידושין ל, ב.

כב בראשית א, כח.

כג בראשית ב, כד (וכפרש"י: "הולד נוצר על ידי שניהם ושם נעשה בשרם אחד").

כד דברים לא, כח.

כה בראשית א, א; שמות כ, יא; לא, יז; דברים ד, כו; ל, יט; לא, כח.

כו מלכים ב, יט; ישעיה לז, טז; ירמיה כג, כד; לב, יז; חגי ב, ו; ב, כא; דברי הימים ב, יא.

כז דברים ז, יב.

ידועה אצלנו^{כח} – שחזרת יג פעמים בתנ"ך – הביטוי "חסד ואמת"^{כט}. כתוב בספרים^ל ש"**חסד ואמת**" שוה בדיוק **חתן וכלה**. מי החתן ומי הכלה? כתוב ש"**חסד ואמת**" הם חתן וכלה לפי הסדר^{לא}. "חסד" היינו "נחית דרגא נסיב איתתא"^{לב}, כטבע המים שיורדים ממקום גבוה למקום נמוך^{לג} – החסד הוא החתן, הוא צריך לעשות חסד עם הכלה שלו, צריך לרדת אל הכלה שלו וככה להתחבר אֶתה. מי האמת? כתוב^{לד} **שאמת ר"ת "אשה מזרעת תחלה"**^{לה}, **"אמת מארץ תצמח"**^{לו} – אמת היא דווקא הכלה. זהו חידוש, הייתי יכול לומר **שאמת היא "איש מזרע תחלה"**, אבל זה לא התכל'ס – עיקר האמת הוא **"אשה מזרעת תחלה"**, זהו האמת לאמתו^{לז}. לכן אומרים שכאשר כתוב יג פעמים בתנ"ך "חסד ואמת" החסד הוא החתן והאמת היא **"אמת מארץ תצמיח"**, הכלה.

נחזור לפרשתנו: כתוב בפסוק הראשון **"את הברית ואת החסד"**. כבר למדנו שחסד הוא החתן, וממילא הברית צריכה להיות הכלה. לפי זה, כאן הכלה קודמת לחתן, לא

כח חתן עם הכלה עמ' קיד; יין משמח ח"א ש"א בתורה "חן אמת", ש"ב בתורה "יברא" וש"ד בתורה "חסד ואמת". ובכ"מ.

כט בראשית כד, מט; מז, כט; שמות לד, ו; יהושע ב, יד; שמואל ב, ו; שם טו, כ; תהלים כה, י; סא, ח; פה, יא; פו, טו; פט, טו; משלי ג, ג; כ, כח.

ל מגלה עמוקות ואתחנן אופן צו. ובכ"מ.

לא ניתן היה לבאר גם הפוך מהמבואר בפנים ולומר שהחתן העוסק בתורה הוא האמת, "אין אמת אלא תורה" (ירושלמי ר"ה פ"ג ה"ח; הקדמת איכה רבה פסקה ב; פסיקתא דרב כהנא פסקא טו אות ה) – מתאים גם לידוע אצלנו שאמת היא פנימיות היסוד, הכח המשפיע למלכות (מאמת את הבטחתו בנצח והוד) – ואילו הכלה היא החסד, "כלה נאה וחסודה" (כדעת בית הלל דווקא – הסוברים ש"ארץ קדמה" – בכתובות יז, א). "אלו ואלו דברי אלהים חיים", אך ההכרעה היא ש"**חסד ואמת**" הם **חתן וכלה** לפי הסדר ועל יסוד המבואר בפנים (ובמקורות שנשמנו), ודוק. לב יבמות סג, א.

לג ראה ביאורו^{לז} מ"מ משקלוב דף מח.

לד ראה שער הפסוקים תהלים סימן פה.

לה ברכות ס, א.

לו תהלים פה, יב.

לז כפי שיתבאר בפנים

דבר מובן. אבל ברית, כך כתוב^{מג}, היא למעלה מטעם ודעת – שגם כאשר הקשר בכלל לא מובן, לא מתיישב עם המציאות, המציאות אומרת הפוך, הברית קיימת לעולם ולנצח, למעלה מטעם ודעת. זו המעלה של "אשת חיל עטרת בעלה"^{מד} – העטרה, הכתה, היא מקור כריתת הברית, שבאה מלמעלה מטעם ודעת.

"את המצוה ואת החקים"

אם כן, כאן כתובה קודם הכלה ואחר כך החתן. אבל הפלא שיש כאן תופעה – חד-פעמית בתורה – ששם אהוה מופיע בפסוק האחרון של ואתחנן ומיד בפסוק הראשון של עקב. בסיום ואתחנן כתוב "את המצוה ואת החקים", ומיד בפסוק הבא "את הברית ואת החסד"^{מה}.

אם אמרנו ש"את הברית ואת החסד" היינו הכלה ואחריה החתן, מה הסדר ב"את המצוה ואת החקים"? ידוע בחז"ל^{מו} שהאיש מצווה במצוות "פרו ורבו" ולא האשה. יש הרבה לומדות בענין – האשה לא מצווה! יש את הר"ן המפורסם^{מז}, שהיא עוזרת, אז היא גם מצווה במדה מסוימת. בכל אופן, זו שאלה ידועה בתורה מה לגבי האשה. כאן יש לנו איזה רמז יפה שאצל האשה חתונה והולדת ילדים הן בגדר חק, לא מצוה.

כמו ב"את השמים ואת הארץ". איך אני יודע שהברית היא הכלה? כי כתוב "אין האשה כורתת ברית אלא למי שעשאה כלי"^{לח}.

המלה ברית היא כריתת ברית. כמובן, "כמים הפנים לפנים"^{לט}, כשהאשה כורתת ברית לחתן גם החתן כורת לה ברית, אבל העיקר הוא האתערותא דלתתא, שהכלה כורתת ברית עם החתן. ועוד, מעיקר דין תורה, יש הבדל בין כריתת הברית של האשה לכריתת הברית של האיש: כריתת הברית של האשה היא מוחלטת – ברית באמת לאמתו – שהרי אסור לה להזקק ח"ו לאחר (כך שהיא בבחינת "יונתי"^מ, שאינה נוקקת לאחר^{מא}). לעומת זאת, הברית של החתן היא חלקית לגמרי, שהרי מדין התורה, לפני חרם דרבינו גרשום, מותר לו לשאת עוד נשים על אשתו (כלומר

הוא בבחינת רַע בלבד – בבחינת "רעיתי" – חבר טוב של אשתו, ותו לא, אך אינו דבק בה לגמרי^{מב} עד שאינו יכול להפרד ממנה כלל ולהזדקק לאחרת ר"ל).

שוב, זהו לשון חז"ל, שהאשה כורתת ברית – לא כתוב שאיש כורת ברית. איש צריך לעשות חסד, אבל הכלה כורתת ברית. מה ההבדל? חסד יכול להיות לפי טעם ודעת, צריך להיות טוב עם הבריות, החל מהאשה – זהו

מג ראה לדוגמה מאמרי אדה"ז כתובים ח"א תהלים ד"ה "פוחת את ידיך" (עמ' קנד). ובכ"מ בדא"ח.

מד משלי יב, ד.

מה יצוין שעוד קודם מופיע השם בר"ת שלא כסדרו – "את המשפטים האלה ושמרם" – אבל עוד יותר בולטת התופעה של הופעת השם כסדרו.

מו יבמות פ"ו מ"ו (הובא ברש"י בראשית א, כח); שו"ע אה"ע א, יד.

מז ר"ן על קידושין טז, ב סד"ה "גמ".

לח ע"פ סנהדרין כב, ב.

לט משלי כז, יט.

מ ש"ה, ב.

מא ראה עירובין ק, ב וברש"י ד"ה "ועריות".

מב ואף שנאמר "על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד" היינו לפני החטא (ונאמר, על העתיד, כאשר היתה בעולם רק אשה אחת), ואף שהאשה היא שגרמה לחטא, האיש הוא המפסיד העיקרי, שנפל מדרגתו לגמרי, מאחדות לריבוי, וד"ל.

במצוה יש בחירה

חפשית – אם אני רוצה אני מקיים ואם אני לא רוצה אני לא מקיים – אבל בחק אין לי ברירה, אני חייב לקיים. לכן כתוב בחסידות שאת כל המצוות צריך לקבל כחקים, שהכל יהיה מחויב המציאות

מה ההבדל בין מצוה לחק? למצוה יש גם תפיסה בטעם ודעת, אבל חק הוא מעל לטעם ודעת^{מח}. לכן בחק לא צריכה להיות מצוה בכלל – "זאת חקת התורה"^{מט}. באמת חקים הם חלק מ־תריג מצוות, אבל המשמעות הפנימית של חק היא שהוא למעלה מטעם ודעת. בדרך כלל אומרים שחק הוא "גזרת הכתוב", מחויב המציאות. במצוה יש בחירה חפשית – אם אני רוצה אני מקיים ואם אני לא רוצה אני לא מקיים – אבל בחק אין לי ברירה, אני חייב לקיים. לכן כתוב בחסידות^נ שאת כל המצוות צריך לקבל כחקים, גם מה שעל פי טעם ודעת – מה הכוונה? שהכל יהיה מחויב המציאות.

אצל האשה "פרו ורבו" זה מחויב המציאות, לא צריך מצוה בכלל. כשהאיש הולך לחופה – שילך בשמחה רבה

ועצומה – זו "שמחה של מצוה", הוא עושה מצוה. אצל הכלה זה לא מצוה אלא חק – חק בל יעבור, מחויב המציאות. היא מבינה ש"לכן נוצרת". כמו שכתוב על תלמיד חכם – האיש,

מח ראה גם יומא סז, ב.

מט במדבר יט, ב.

נ בריבוי מקומות. ראה לדוגמה לקו"ש ח"ח שיחה א לפרשת חקת.

שלומד הרבה תורה – "אם למדת טובה הרבה אל תחזיק טובה לעצמך כי לכן נוצרת"^{נא}. זו תודעה שהלימוד אצל תלמיד חכם אמתי הוא לא מצוה, הוא חק, "זאת חקת התורה" (מעל לטעם ודעת לגמרי). את ההרגשה הזו האיש צריך לקבל מהאשה. כשמתחתנים כל אחד מקבל מהשני, והתחושה שהקשר שלנו הוא "חק בל יעבור" היא בדיוק כמו שהסברנו מהו ברית. חק הוא מחויב המציאות, וממילא הוא יחזיק מעמד לעולם ועד, ב"דור ישרים יברך"^{נב}, כסיום המאמה. לחיים לחיים, שנזכה לסוד השם **אהוה**. כאשר מחליפים את ה־ז ב־ב, בחילוף של אותיות **בומף**, מקבלים **אהבה**. הכל מתחיל משם הוי' ב"ה, **יה־וה**, ויש שני חילופים – קודם מחליפים **י ב־א**, ואז הוא הופך לשם הטוב, שם **אהוה**. זהו חילוף של אי"ק בכ"ה, חילוף של הכתר דאריך בו ה־א קודמת ל־י. אחר כך מחליפים **ו ב־ב**, באותיות השפתים (אותיות המלכות^{נז}), סוד "כתר עליון איהו כתר מלכות"^{נח}, והשם נעשה **אהבה**^{נח}. השם הזה, שם הטוב (סוד "כי כל בשמים ובארץ"^{נו}), "דאחיד בשמיא וארעא"^{נז}), הוא בעצם ממוצע המחבר בין הוי' ל־אחד, אחד היינו **אהבה**, וכל ממוצע המחבר גבוה משני הדברים שהוא מחבר^{נח}.

לחיים לחיים, שתזכו להקים בית נאמן בישראל, בנין עדי עד, בשמחה ובטוב לבב מרב כל.

נא אבות פ"ב מ"ח. וראה גם שיעור ו' מנחם־אב (נדפס בגליון ואתחנן) השתא.

נב תהלים קיב, ב.

נג פירוש הסולם על זהר חדש צב, א.

נד הקדמת תקו"ז יז, א ("פתח אליהו").

נח על הקשר בין שם הוי' לאהבה ראה גם **שערי אהבה ורצון** מאמר "אהבה – אור הקדוש ברוך הוא" באור א, ועוד.

נו דהי"א כט, יא.

נז זהר ח"ב קטז, א. ובכ"מ; וראה נצוצי זהר להר"ר מרגליות שם.

נח סה"מ תקס"ה ח"ב עמ' תריב; מאמרי אדה"א שמות ח"א עמ' רמח; במדבר ח"ב עמ' תשכו. ובכ"מ.

"פני שבת וקבלה"

בקבלת שבת אומרים "פני שבת וקבלה" ר"ת **נפש**, סוד הנשמה היתירה שכל יהודי מקבל בשבת, שהיא הארת פנימיות השבת ("פני שבת") בנפשו. במוצאי שבת נאמר "וביום השביעי שבת וינפש" ופירשו רז"ל "וינפש" – אוי אבדה נפש", היינו הסתלקות הנשמה היתירה של שבת קדש במוצאי שבת ("שבת וינפש" – כאשר שבת, בצאת השבת, אוי אבדה נפש). אך יש לפרש "וינפש" כפשוטו, שמתעצם עם הנפש (הנשמה היתירה של שבת), שמפנים אותה ("וינפש" לשון נפעל), והוא מה שנאמר בזהר אודות השבת – "מינה מתברכין כולו יומין", כל ימי השבוע הבא עד ליום השבת הבאה. והוא סוד הרשימו שנשאר במקום החלל (עובדין דחול דששת ימי המעשה) שנוצר על ידי הצמצום (הסתלקות הנשמה יתירה). ולכן נאמר שתלמיד חכמים (הדבקים בתורה בכלל ובפנימיות התורה בפרט) שהיא בחינת שבת (נקראים 'שבת' וטועמים את טוב טעם השבת כל ימי השבוע. נמצא שביחס למי שאינו דבוק בה' ובתורתו (שבשבת קדש גם בו מאיר אור השבת, כמבואר בתניא) נאמר "'וינפש" – אוי אבדה נפש", אך ביחס למי שדבוק בה' ובתורתו הפשט של "וינפש" הוא כנ"ל, שמתעצם עם הארת קדושת השבת כל ימי המעשה, והוא הנותן לו כח לקיים את מצות התורה "והתקדשכם והייתם קדשים" – "קדש את עצמך [בקדושת השבת] במותר לך". בקבלת השבת מקבלים את הארת פנימיות השבת, בצאת השבת מקבלים את הארת אחורי השבת, סוד הרשימו של השבת כנ"ל (וכידוע בסוד הרשימו, שלא נגע בו הצמצום כלל, חוץ ממה שהצמצום עצמו אינו כפשוטו, והוא רק מצדנו כו'). בקבלה, פני השבת היינו: **שבת בת ת**, ואחורי השבת: **ש שבת**, שביחד עולים **ד** פעמים **שבת**, 2808 = **אהבה פעמים יראה** – אהבה היא הפנים ויראה היא האחור. **בראשית** [ברא אלהים] אותיות **ירא שבת** כנודע, והוא נאמר במוצאי שבת שקדמה למעשה בראשית, בתחלת יום אחד, שנקרא יום אחד ולא יום ראשון על שם ההארה הרשימו של השבת שקדמה למעשה בראשית, אור אין סוף ב"ה שקדם לצמצום הראשון.

הסיפור החסידי

רבי אהרן מבעלז | תיזהרו מהצדיק הזה...

רבי אהרן רקח מבעלז, האדמו"ר הרביעי בשושלת בעלז, נולד באלול תר"מ בבעלז לאביו רבי ישכר־דוב, האדמו"ר השלישי בשושלת ולאמו בתי־רוחמה, נכדת רבי אהרן מטשערנוביל, על שמו נקרא. גדל ולמד אצל אביו ואצל אבי אביו, רבי יהושע. לפני שמלאו לו 18 שנים התחתן עם מלכה, בת דודו. (לימים נרצחו אשתו וכל ילדיו בשואה). לאחר פטירת אביו, בשנת תרפ"ז, מונה לממלא מקומו באדמו"רות וברבנות העיר. רבי אהרן נודע מצעירותו בקדושתו הגדולה, עד שאחד מצדיקי הדור התבטא עליו "כנראה שיצר הרע שכח ממנו". כמו כן נודע באהבת ישראל הרבה שלו ובכך שלא יכל לשמוע רע על אף יהודי, 'דתי' או 'חילוני' כאחד. העיד על עצמו שנולד עם מידת הרחמנות. במהלך מלחמת העולם השנייה נמלט מפולין מאימת הנאצים, שרדפו אחריו באופן אישי, תחילה להונגריה ומשם לא"י. אחרי מגורים זמניים בירושלים קבע את משכנו בתל אביב. בארץ נישא רבי אהרן עוד שתי פעמים, אך לא נולדו לו ילדים מנישואים אלה. בנה את חסידות בעלז מחדש בארץ. במוצאי שבת כ"א מנחם־אב תרי"ז הסתלק, ומנוחתו כבוד בהר המנוחות.

להפריד בין האדם לבין הדעה שאחז בה, בין הצדיק שבפנים לדיבורי הרשע שבחוץ. ומעניין — אמנם לא נמסר לנו דבר על מה שהתרחש בחדרו של הצדיק, אך נראה כי הוא עצמו הקשיב לדברי הפעיל הציוני שבא אליו, ולא חשש לשמוע את דעתו. מדוע אם כן אסר זאת על חסידיו?

בקבלה נאמה, כי אדם הראשון הציץ בהיכלות הקליפה ונפגע מכך — ולכן הזהיר הרבי את חסידיו שלא להיכנס בשיחה עם אורחו — אך רבי אמיתי מסוגל גם להציץ בלי להיפגע. בדרך מליצה, נזכיר את מאמר הגמרא כי "חוסן — זה סדר נשים": רבי השומר את בריתו בשלמות, מחוסן מפני הכפירה ומסוגל לשוחח באהבת ישראל גם עם כופר שאסור לעמוד בד' אמותיו. בכך שהרבי מתעניין בדברים הטובים שעושה ה"צדיק המדבר כרשע", רוצה לקרב אותו ולהכניס אותו תחת כנפי השכינה, הוא יכול גם להשפיע עליו לבסוף. במקום "להשיב

ידוע שאצל הרה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע, היה ענין זה — למצוא תמיד זכות על כל בר ישראל — באופן נעלה מאוד, שלא היה יכול לדבר או לשמוע שום רע על יהודי. מסופר שפעם אחת בא אחד מראשי הציונים לבעלזא ונכנס להרה"ק, ולאחר שיצא חשש הרה"ק פן עכשו יכנס לביהמ"ד ויפיץ שם את דעותיו הכוזבות, אך לעומת זה לא רצה להוציא מפיו תיבת "רשע" על יהודי, על כן שלח להודיע בבית המדרש שיש כאן צדיק המדבר כמו רשע ואסור לעמוד בד' אמותיו.

[זכרונם לברכה]

רבי אהרן מבעלז היה שילוב נדיר של קנאי חסר פשרות, אוהב ישראל ללא גבול ומנהיג ציבור זהיר ומפוכח. הוא אמנם חשש מהשפעות זרות על חסידיו, אך מצא דרך לשמור על הגבולות בלי להוביל לשנאה ולפסילה אישיות של האדם עמו נפגש. כצדיק אמיתי, הוא ידע

אפילו אינו יכול לדבר באידיש", נענה מרן ופסק: "אפילו הכי!"

ואכן ר' אליעזר שב לביתו וקיים את עצות הרבי. ראשית הציע למתחרהו שותפות. הגוי הסכים וביטל את התלונה, וברכת ה' שרתה על החסיד: הוא הצליח בכפל כפליים, ומחצית הרווחים הגיעה לסכום עצום. בנוסף לכך, בתו שמעה מפורשות את דברי הקירוב של הרבי, והדבר השפיע על מעשיה והיא התחזקה ביותר. גם החסיד קיים את חלקו והחל לקרב את חתנו, למרות שעדיין גרם לו עוגמת נפש. בשנות הזעם נרצחו בעלה ובנה של הבת, והיא ניצלה והגיעה בנפה לאמריקה. שם התחתנה שוב עם עו"ד יהודי שרחוק היה מדרך המצוות, וכעבור שנים הגיעה לבקר בארץ ישראל. כששמעה כי הרבי הקדוש מבעלזא ניצל, הלכה לקבל את ברכתו הקדושה. כשסיפרו ל"ק מרן זי"ע אודותיה, נענה ואמר: "אה, ר' אליעזר בראנדס מאכמער", וחיוק אותה מאוד.

מוסיף ומספר הרב אליהו זילברשטיין שלי"א — שליח חב"ד באית'קה:

נודע לי על אשה מבוגרת מאוד, ניצולת שואה, התורמת ספרי תורה למוסדות העוסקים בקירוב רחוקים. החלטתי לפנות אליה, ולהפתעתי ענתה לי האישה באידיש רהוטה, במבטא גליציאני... היא סיפרה עד כמה היא מתחרטת על שגרמה לאביה צער ועוגמת נפש בנערותה. לכן החליטה לתרום מכספה ספרי תורה — לזכות אביה, וכדי לקרב יהודים ליהדות, ולכפר על עזיבתה את דרך התורה. פעם ביקרתי אצלה ודיברתי אל ליבה, שאמנם זכותה לתרום סכומים עצומים לקירוב רחוקים, אך מתי תעשה למען יהדותה שלה? שאלה אותי האשה, שכבר היתה אז בת תשעים ושש, במה תוכל להתחזק, וייעצתי לה, שתקפיד על נטילת ידים של שחרית וקריאת שמע מדי יום, והסברתי לה שבקריאת שמע היא מקבלת על עצמה עול מלכות שמים. היא החלה להקפיד על כך, וכעבור שבועיים נפטרה מתוך תשובה ותיקון המעשים".

לאפיקורוס" באופן חריף ומתנצח, הוא בוחר להסתכל עליו כצדיק ואהוב ובכך 'משיב לאפיקורס' בתשובה.

בתו של ר' אליעזר בראנד, מחסידי בעלז, סרה בנערותה מהדרך הישרה. היא התחתנה עם עו"ד יהודי ממשפחה מתבוללת, שגם הוא לא שמר תורה ומצוות, ונישואיה נערכו בלעמבערג, ללא ידיעת הוריה.

באותה עת נתבע האב למשפט אצל השלטונות, בגין עלילת שווא שהלשין עליו גוי אחד ממתחריו. האב החליט לנסוע לבעלז — לבקש ברכה להצלחה במשפט, וכאשר נודע לבתו על כך, פנתה אליו ובקשה להצטרף לנסיעה לבעלזא, כדי לשמוע את חוות דעתו של מרן אודות נישואיה...

כאשר הגיע תור החסיד וביתו להיכנס אל הרבי, נפעמה הבת מן המחזה: "לא אשכח זאת לעולם". אמרה לימים. "הצדיק מבעלזא ישב בקצה השולחן הארוך, ראשו כפוף למטה, גופו הקדוש צנום ורוח ועומק במעיל פרווה הגדול פי כמה ממידותיו, ובקצה השולחן אל מול פניו דלקו שני נרות. המחזה היה שמימי והאווירה קדושה". החסיד סיפר למרן בקול נשבר על המשפט הקשה הצפוי לו. מרן סגר את עיניו והרהר מעט, ואחר שאלו האם הוא יודע מי הלשין עליו. נענה החסיד, כי זהו גוי ממתחריו. ייעץ לו מרן להציע לאותו גוי לעשות עמו שותפות במסחר ובכך לבטל את התלונה. "הלא בכך אפסיד מחצית הרווחים!" מחה החסיד, וענה מרן: "חצי ריוח הוא יותר טוב מכלום"... ופסק לו לעשות השותפות.

אחר כך סיפר החסיד בצער רב אודות בתו ומעשיה, וציין כי היא נמצאת כאן בחדר ובדעתו להרחיק אותה מביתו. כששמע הצדיק את הדברים הכאובים, הניח את ראשו לכעשר דקות. אחר כך שהרים ראשו ושאל: "האם התחתנה בחופה וקידושין כדת?" ענה האב: "אכן".

אמר מרן במפתיע: "אם כן, תקרב את החתן ותכבד אותו כשאר חתניך, ואף תיתן לו נדוניה ככולם...". חזר האב וניסה לומר למרן: "הלא הוא

מענות ותשובות

שו"ת עם הרב

יודע נגן

בעבודת ה' בניגון, האם יש עניין להתמקצע, או שמא המקצועיות היא רק לכיף?

מענה:

נגינה היא לא בכדי להתמקצע ולא בשביל הכיף – זו עבודת ה'! כאשר מנגנים – כדאי לנגן טוב.

המתקת חרדה ודכאון

בעקבות אירוע טראגי במשפחתה של אשתי תחי', היא סובלת מדכאון וחרדות. נודה לעצת וברכת הרב.

מענה:

ברכה לבריאות הנפש והגוף והשראת שכינה ביניהם. "ומתוק האור" – היינו שיש בכחו להמתיק את החרדה והדכאון. וכך יש לכוון כשאומרים אחד ("הוי' אחד") שהוא ר"ת אור (ממתיק) חרדה דכאון. יש להשתדל, בכל עז, שבבית תהיה אוריה של "אורה ושמחה וששון ויקר" (כמו שאומרים בכל מוצאי שבת, הזמן בו עוברים מיום המנוחה והשמחה

נישואים כשלעצמם, וזה עוד יותר מקשה עלי להחליט.

מענה:

העיקר (במקום שקשה להחליט בפשטות, כפי שאת מתארת) – להתבונן האם לבחור יש מדות טובות ויראת שמים (ומה טוב שיהיה בן תורה באמת – היינו בפנימיות מהותו), האם הוא יהיה אבא טוב לילדים שלכם, האם יש לכם שפה משותפת כשמדברים על נושאים של תוכן (תוכן תורני), והכי חשוב – האם הציור של השליחות והבית שאתם שואפים להקים תואם (הסימן הכי מובהק להתאמה הוא שבאופן ספונטני כאשר נוגעים בנקודה של שליחות לעם ישראל שניכם מתלהבים מאותו כיוון). בקיצור, לא הלב קובע לבד אלא דווקא עם הנחיית המח (וכך הרבי כותב, שלפני החתונה – לקבל את ההחלטה להתחתן – זה יותר שייך למח מאשר ללב. אכן צריך להיות בסיס של משיכת הלב, אבל עיקר הרגש שבלב אמור להתפתח רק אחרי החתונה). ברכה לבשורות טובות.

לימי חרדה ודכאון).

ועוד, שאצל תלמיד חכם (בחינת אור השבת) כל השבוע הוא אור (ללא חרדה ודכאון כלל). הכלל, צריך להכניס הרבה אור הביתה! שתבשרו בשורות טובות.

חוסר החלטיות בשידוך

אני בעונת השידוכין וכבר נפגשתי עם בחור מספר פגישות, אך אני מתקשה להחליט. מצד אחד, אני לא מרגישה שהוא לא מתאים לי ומצד שני, אני לא מרגישה שזה הוא בוודאות. אני מרגישה נוחות ונעימות בפגישות, נח לי לדבר וגם לשתוק, אך אני לא מרגישה ב"אורות". יש לנו כיוונים ודברים משותפים אך יש גם דברים שבהם אנו שונים ואנחנו צריכים להכיל את השונות הזו. כמו כן ברור לי שיש דברים שאני עדיין לא יודעת ולא אכיר עד שנתחתן (אם אכן נחליט להתחתן). כל הנ"ל גורם לי לחשוש ולא להיות בטוחה אם אנחנו באמת מתאימים ואם נסתדר ויהיה לנו טוב יחד בחיי נישואים. קיים בי גם חשש מחיי

נס פנסיונות

שלום ילדים!

בפרשה שלנו ממשיך משה רבינו לגולל באזני העם את כל קורותיהם במשך ארבעים שנות ההליכה במדבר. התאור כולל כמובן את הנסים הגדולים, החל מיציאת מצרים דרך נסי המן והבאר ועד למעמד השיא – קבלת התורה למרגלות הר סיני.

למרות הכל, אל תחשבו שההליכה והשהיה במדבר היתה דבר כל כך פשוט וקל. אמנם היתה להם הגנה של ענני הכבוד, מפני השמש שמעליהם או הנחשים שתחת רגליהם, אבל אחרי הכל מדבר במסע ארוך, מטלטל ומיגע. איך אני יודע? כי משה רבינו בעצמו מתאר לנו כך את תנאי המדבר. את ההליכה הממשכת, שאף אחד לא יודע מתי היא כבר תסתיים, הוא מתאר כענוי – "ויענה" – יותר מכה, אפילו המן הפלאי, זה שירד משמים בדרך גס ושפל אחד יכול היה לטעם ממנו את כל הטעמים שבעולם, הוא מתאר כסוג

לע"נ חיה שרה בת ר' משה ע"ה נכתב ע"י הרב שילה אופן.

של הרעבה – "וירעבך"!

אבל לא סתם כך משה רבינו טורח לפרט כל זאת. הוא רוצה להסביר לנו היטב מהי בדיקת המטרה בכל התלאות הללו.

תבא'א' ד'

שמעתם פעם על המשג "חנוך ילדים"? נו, ברור. זה מה שההורים והמורים שלנו עושים כל הזמן. אנחנו רק ילדים והם המבגרים, ולכן הם תמיד מראים לנו ומדריכים אותנו מה נכון לעשות ומה לא. אז לא לזה אני מתכוון. אני מתכוון למה שעשה שימי, אחי הקטן והשובב, להורים שלי. הוא 'חנך' אותם להיות יותר הורים מאשר סתם הורים...

זה היה הולך בערך ככה: בצהריים הוא נכנס הביתה, זורק את התיק על הרצפה ואחריו את עצמו ומיד מתחיל בסדרת יללות. 'מה קרה?', בתחלה אמא היתה נזעקת. 'רוצה ממתיק!', זו התגובה. 'טוב, שימי, אמרנו שזה

מלאים. אין לי משג מה היה ה'מחיר' של כל רבוע עבור שימי, אני רק יודע דבר אחד, והוא בברור משהו שהשתנה: אבא ואמא הפסיקו להלחץ מפל צעקה של שימי. איך אומרים? מחסנית הנשק שלו נותרה ללא פדורים... ממש פלא! ככל שהם פחות נלחצו — כך הלך שימי והפחית את עצמת האש שלו. הוא התחיל להבין שהעסק לא ממש משתלם.

לא האמנתי עד שראיתי, אבל אתמול כשישימי חזר הביתה ממש שפשפתי את העיניים. הוא נכנס, תלה את התיק על המלתלה, ונגש אל אמא בחיוך של נצחון: 'אמא, נכון ממתיק זה רק לשבת?'

קדילות בפצת

למה אמא מתארת את מה שקרה לשימי במלה 'התבגרות'? כי ילד חי את הרגע. מה הפונה? שאם שימי, זה שלפני המבצע, רצה לשחק בלגו — הוא רצה אותו כאן ועכשיו! אוי ואבוי אם מישהו ינסה לקחת אותו ממנו. פרגע הוא והלגו הם זוג משמשים. אז נראה כאלו שהוא יודע היטב מה הוא רוצה, נכון? אבל מה יקרה אם בעצומה של ההרפבה אציע לו 4 חפיסות שוקולד? איך שאני מכיר אותו, באותה שניה הוא יזנח לגמרי את הלגו, עבורו הוא צרח לפני רגע בקולי קולות, ומיד ישקע בהנאת הלוקו. אז מה זה אומר — שהוא יודע מה הוא

לשבת, מנסה אמא להזכיר לו. במקום להזכר ולקבל עליו את גזר הדין באהבה, הוא מגביר את האש, והיללות מתחילות להפך לשאגות: 'תביאו-ו-ו', 'ממת-א-א-ק'! אמא מנסה לרבה: 'שימי, אתה כבר לא תינוק, זה מה שספמנו'. ומה נראה לכם, זה עזר? ממש לא! הפעם הגברת קצב האש מצדו באה כבר בצורה של בעיטות לכל עבר. התופעה הזו חזרה על עצמה יותר מפעם אחת, לא רק בצהרים ולא רק על ממתק. שימי התחיל לפתח סוג של התנהגות כזו. מה שלא מוצא חן בעיניו היה הופך לסבה להפיכת הבית. אמא ואמא כבר נראו מיאשים. מצד אחד הם לא רצו לוותר לו ולהפגע לכל שגעון שפיתאום 'בא לו', ומצד שני אי אפשר שכל ספור קטן הופך לרעש כל כך גדול. שימי חיב להתבגר.

'פלא ח'ה דפתג'ר

נראה לי שההורים התייעצו עם מישהו שמבין בדברים כאלו, כי ביום אחד, העסק התחיל להשתנות. אמא הכינה שלט גדול עם הכותרת 'שימי נהיה גדול!', ותחתיה עשרות רבועים ריקים. ברגע ששימי התחיל להפעיל את התזמורת הקבועה שלו אמא הייתה לוקחת טוש שחור וממלא את רבוע אחד. אם התזמורת הייתה מתגברת היה נוסף אליו עוד רבוע. בעיטות היו כבר מביאות לתוצאה של שלשה רבועים

הם יכולים להאמין בה' ויחד עם זה להתלונן: 'למה יצאנו ממצרים?'. ה' יתברך רוצה שנתבגר, ושהאמונה שלנו בו תהיה יציבה, כמו הדעת של מבגר. מה ה' עושה? מביא עלינו נסיונות. לא חכמה להאמין בה' כשיש לנו שפע של ממתקים, כל מה שאנחנו רוצים. האמונה באה למבחן דוקא כשקשה לנו. אל דאגה! ה' יתברך לא מביא על האדם נסיון אם הוא לא יכול לעמד בו. להפך, לא רק שהוא יכול, הוא מכרח! הרי גם הוא רוצה להתבגר...

באלו מלים אומר לנו זאת משה רבינו? "כי מנסה ה' אלקיכם אתכם". יודעים לשם מה? — "לדעת!". כל הנסיונות באים כדי להגדיל ליהודי את הדעת ויחד עמה את ההתקשרות שלו לה'!

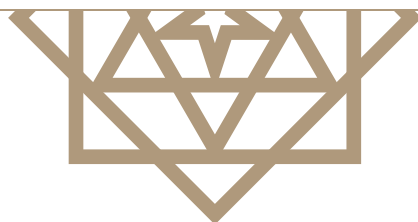
שנזכר לעמד בנסיונות ולדעת!
שבת שלום ומברך!
ל?

רוצה או שלא?

מההתנהגות של שימי אני מבין שההבדל בין ילד למבגר קשור למלה **דעת** — מבגר יודע וילד פחות. לא שילד קטן לא יודע כלום, הרי הוא יודע לומר מה הוא אוהב ומה לא, אלא שהדעת שלו מאד קלילה, וזה אומר שבקלות רבה אפשר להסיח את דעתו ולגרום לו לעבר ממשחק למשחק. אותי לדגמה אי אפשר לפתות עם שוקולד. אני יודע שהטעם שלו נגמר די מהר, ואפילו משאיר לי בפה בסוף קצת טעם מר... אבל מה יקרה אם יציעו לי אוכל-לדרמן מקורי ומקצועי? פה אני לא כבר לא בטוח שאעמד בפתוי...

דברתפגור ודבצלת

נחזור למשה רבינו. לעם ישראל יש אמונה חזקה בה'. היא נטועה בהם ואנו מכירים זאת עוד מימי גלות מצרים, אבל אמונה לחוד והתנהגות לחוד.

יחס-יחד-אחד

הוא סולם של התקדמות בקשר בין אנשים, בדגש על חיי הנישואין: הקשר מתחיל ממפגש בין אנשים שיש ביניהם פער, בעלי פרצופים שונים ודעות שונות, שמצליחים למרות השוני לבנות יחס מתקן, טוב ומכבד. בשלב הבא הם מתקרבים מספיק, מרגישים שיש להם יעד משותף ומחליטים ליטול על עצמם יחד משימה, אותה הם ממלאים מתוך שיתוף פעולה. בסופו של תהליך, השנים מותכים להיות אחד, חלקים ביחידה אורגנית אחת – "ודבק באשתו והיו לבשר אחד" (כאשר האחדות שלהם משקפת את אחדות ה', "הוי' אחד").

למרות שפסגת הסולם היא ההגעה למצב של 'אחד', יש ערך מיוחד לשלב ה'יחד' – "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד", "ויהי בישרון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל". דווקא ב'יחד', בו נשמרים הגוונים השונים, מודגש הכח של ההתגייסות המשותפת למשימה ושל ההליכה בדרך אל היעד האחד, כאשר כל אחד תורם את חלקו ומשלים בכך את זולתו. בעומק, דווקא ביחד מתגלה כח היחוד האלקי – הכח לגלות את האחדות גם בתוך כל הפרטים כפי שהם.

תחושת ה'יחד' הזו מאפיינת את דרך הלימוד של הרב גינזבורג, בה כל אחד מהגוונים השונים שומר על יחודו ועוצמתו, אבל כולם מתלכדים לתמונת עולם שלמה. ב'יחד' הזה עוסקים השבוע כל שיעורי הגליון – החל מהיחוד בין הצדיק והרשע, דרך ה'יחד' בחינוך והדרכה ועד ל'יחד' של חתן וכלה, כשכל אחד מהם מעניק את האופי המיוחד שלו לבית.

להצטרפות למפיצי נפלאות:

itiel@pnimi.org.il

bit.ly/niflaot-85

052-4295164 או סקרו:

רוצה להצטרף לתפוצת המייל שלנו ולקבל את כל ההודעות והשיעורים?

שלח דוא"ל: itiel@pnimi.org.il

רוצה לשמוע את שיעורי וניגוני הרב? התקשר לפניחי-פון:

079-9211452 או 02-5434297 – המספר פתוח לניידים כשרים